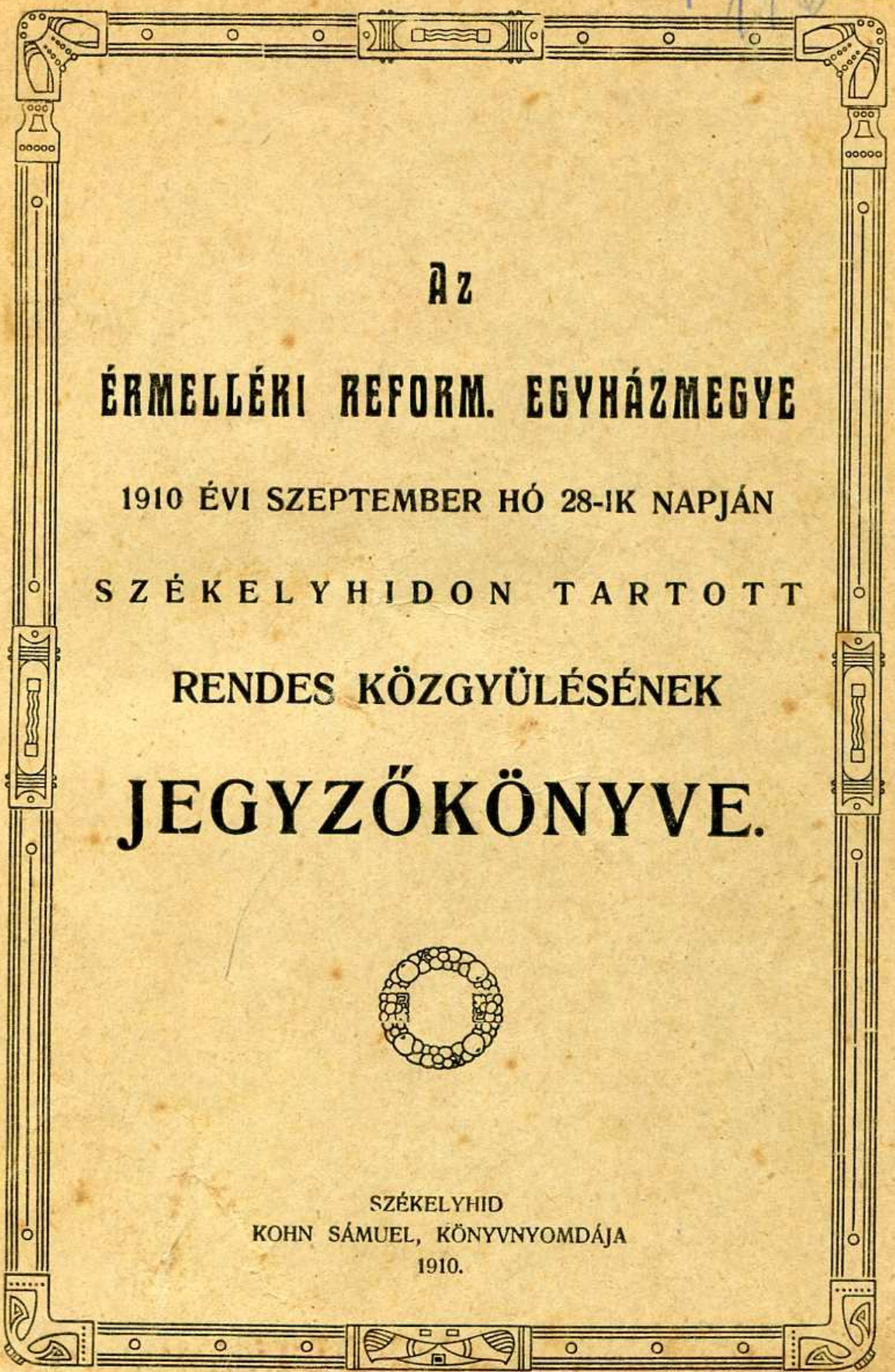

118
1912

Az
ÉRMELLÉKI REFORM. EGYHÁZMEGYE
1910 ÉVI SZEPTEMBER HÓ 28-IK NAPJÁN
SZÉKELYHIDON TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

SZÉKELYHID
KOHN SÁMUEL, KÖNYVNYOMDÁJA
1910.

Az

ÉRMELLÉRI REFORM. EGYHÁZMEGYE

1910 ÉVI SZEPTEMBER HÓ 28-IK NAPJÁN

SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZÉKELYHID
KOHN SÁMUEL, KÖNYVNYOMDÁJA
1910.

Az
érmelléki református egyházmegye

1910 évi Szeptember hó 28-ik napján

Székelyhidon tartott rendes közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

JELLEN VOLTAK :

Marjay Péter esperes és *Fényes Endre* egyházmegyei
gondnok elnöklete alatt

a) **Tanácsbírák :**

Egyházi részről :

Vecsey Sándor,
Szathmári Sándor,
Bányai László,
Fazekas Imre,
Végh József,

Világi részről :

Konrád László,
Fráter Zoltán,
Dobozy Kálmám,
Magyary Miklós,
Dr. Babós János.

b) **Tisztviselők :**

Egyházi főjegyző : Fazekas Imre.
Egyházi aljegyző : Balogh Ferencz.
Világi főjegyző : Kovács András.
Világi aljegyző : Végh István.
Egyházmegyei pénztárnok : Vecsey Sándor.
Egyházmegyei számvevő : Bányai László.
Egyházmegyei ügyész : Dr. Várady Miklós.

c) Az egyházak képviselőiben :

- Albis: Kalas István lelkész, Bereczki Sándor gond.
 Almosd: K. Tóth Sámuel l., Bihari József g.
 Apátkeresztur: Csuka Ferencz l., Borbély Sándor g.
 Asszonyvására: Vecsey Sándor l., Oláh Sándor g.
 5 Bagamér: Bányai László l., Bertalan Dániel g.
 Bályok: Debreczeni József g.
 Bogyoszló: Jakab József l., Gáspár József g.
 Bihar-Diószeg: Dr. Veress István l., Pócsi János g.
 Bihar-Félegyháza: Végh Lajos l.
 10 Csokaly: Faa Ernő segéd l.
 Ér-Adony: Laczák Dezső l., Tóth Lajos g.
 Ér-Keserű: Fazekas Imre l.
 Ér-Köbölkut: Varga Béla l.
 Ér-Mihályfalva: Szathmári Sándor l., Konrád László főgondnok.
 15 Ér-Olaszi: Dajka István l., Krick József g.
 Ér-Semjén: Végh József l., Béres Sándor g.
 Ér-Tarcsa: Molnár József l.
 Felső Ábrány: Debreczeni László l.
 Gálos-Petri: Takács Zsigmond l., Kósa Zsigmond s. l.
 20 H.-K.-Szt.-Imre: Lovász Béla l., Kocsis István g.
 H.-K.-Szt.-Miklós: Silye Gábor l., Váradi Sándor g.
 Kéty:
 Kis-Kereki: Lengyel Pál l., Hajdu József tanító pr.
 Kokad: Bodor Pál l.
 25 Kóly: Szentkirályi Károly l., Fodor Gábor g.
 Margitta: Balogh Ferencz l., Ungvári Lajos főg.
 Micske: Rác Lajos l., Barabás Imre g.
 Monos-Petri: Dancs József g.
 Nagy-Léta: Marjay Péter l.
 30 Ottomány: Szabó Mihály l.
 Piskolt: Ablonczy Béla s. l., Rác Miklós g.
 Poklostelek: Kiss Sándor l., Karajos Imre g.
 Szalacs: Nagy Imre l., Szabó János g.
 Székelyhid: Szabó Zoltán l., Somogyi Mihály g.
 35 Szentjobb: Holló József l., Balogh Sándor g.
 Széplak: Donáth László s. l.
 Tóti: Ecsedi Károly g.

Uj-Léta : Nagy Sándor l., Kovács Bálint g.
 Vajda : Magyary Gábor l., Borbély József g.
 40 Vedres-Ábrány : K. Szabó József l., Mészáros Bálint g.

d) **Választott tanító-képviselők :**

Hajdu József (Kis-Kereki) Molnár Antal (Bagamér)
 Kiss Lajos (Bihar-Diószeg)

1. sz. Marjay Péter esperes, egyházi elnök, Istenhez emelt buzgó imádságban áldást kér közgyűlésünk munkálkodására. Majd szívélyesen üdvözölvén a szép számban megjelent tagokat, lelkes hangú és nagyhatású megnyitó beszédében foglalkozik közegyházunk jelenlegi helyzetével s rendre felmutatja az egyházi közéletünket mozgató nagyjelentőségű kérdéseket. Végül jelezvén a gyűlés fontosabb tárgyait :

a közgyűlést megnyitja.

2. sz. A gyűlés megnyitása után egyházmegyei közgyűlésünk állandó alkotó tagjai, az egyházak képviselői, a lelkészek és gondnokok összeszámláltatván :

Megállapítja közgyűlés, hogy az elől megnevezett tagok az elnökséggel együtt összesen 75-en vannak jelen és hogy Kétz kivételével egyházmegyénk mindenik egyháza lelkésze, gondnoka vagy megbizottja által képviselve van.

A meg nem jelentek elmaradásukat az esperesi hivatalnál előzetesen bejelentvén és magukat kellőképen kimentvén, távol-maradásuk igazoltatott.

3. sz. Esperes beterjeszti jelentését tavaszi közgyűlésünk óta elnökileg végzett fontosabb hivatalos ügyekről a következőkben :

Esperesi jelentés.

Nagytiszteletü és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

Folyó évi tavaszi Egyházmegyei gyűlésünk óta teljesített fontosabb hivatalos ügyekről és változásokról szóló esperesi-időszaki jelentésemet következőkben van szerencsém előterjeszteni.

Egyházmegyénk beléletében semmi különösebb esemény nem fordult elő, változások csupán a tanítói karban történtek, amennyiben nyugalomba mentek Kalas Sámuel vajdai tanító 42 évi, Milotai Lajos albisi tanító 40 évi, Karasszon József hegyközszentimrei tanító 40 évi, Fiók Albert nagylétai tanító 31 évi szolgálat után. Nevezettek között Milotai Lajos és Fiók Albert tanítók iskolái állandóan kitűnő eredményt, Kalas Sámuel és Karasszon József iskolái kielégítő és jó eredményt mutattak fel, általában mind a négyen kötelességtudó, lelkiösmeretes, közbecsülésben álló tanerők voltak, általános elismeréssel és áldáskívánással bocsáttattak nyugalomba. A Közoktatásügyi kormány a távozóknak a nevelésügy terén teljesített szolgálataikért elismerését és köszönetét külön leiratban fejezte ki, ezt az elismerést, mint erkölcsi jutalmat egyházmegyénk sem tagadhatja meg tőlök, kérem azért méltóztassék a egyházmegye elismerését és köszönetét mindenik eltávozott tanítóval külön-külön jegyzőkönyvi kivonatban közölni. A megüresedett helyekre a választások megejtettek és pedig Vajdára megválasztatott Nagy Elek Kálmán okl. tanító, Albisra Varga Béla okl. tanító Hegyközüjlakról, Nagylétára Wallner Gyula okl. tanító Bihar-diószegről, Hegyközszentimrére Molnár Ferencz okl. tanító. Ezekén kívül változás történt Kólyon, honnan az ideiglenesen alkalmazott Silye Gyula tanító eltávozott, helyére megválasztatott Szatmári József okl. tanító. A választásokat ideiglenesen megerősítettem, okmányaik rendben találtatván végleges megerősítésöket és bekebelezésöket kérem. Itt emlitem meg, hogy a margittai egyház Dobó Gyula kitűnő tanítójának ottani 25 évi szolgálata alkalmából ünnepélyes

módon fejezte ki elismerését, ez elismeréshez az Egyházhatóság részéről hozzájárultam s a mindig kitünő tanítót az egyházmegye nevében kitüntető elismeréssel üdvözöltem.

A segédlelkészek között következő változások történtek :
Sarka Béla diószegi s. lelkész r. lelkészé választatván Rétköz Berencsre (Szabolcs m.) Egyh. megyénk kebeléből elbocsátottam, Füzessy Géza bályoki helyettes minőségben szolgáló segédlelkészt egyh. megyénk kebeléből eltávozván elbocsátottam, helyére Főtiszt. Püspök Ur 3265/1910. számú rendelete alapján kirendelt Rác Károly s. lelkésznek a szolgálatok végzésére felhatalmazást adtam, majd aug. 25-én ez is eltávozván, egyh. megyénk kebeléből elbocsátottam. Székelyhidi Béla szalacsi s. lelkész Főtiszt. Püspök Ur által más helyre rendeltetvén, egyh. megyénk kebeléből elbocsátottam, helyére a Főtiszt. Püspök Ur 4343/1910. számú rendelete alapján Karácson András s. lelkészt a szolgálatok teljesítésére felhatalmaztam. Főtiszt. Püspök Ur 3002/1910 számú rendeletével Kézi Ignácz s. lelkészt Bihardiószegre rendelvén, részére a felhatalmazást kiadtam. Végül Kósa Zsigmond s. lelkész püspöki rendelettel Gálospetribe kirendeltetvén, részére a szolgálatok végzésére meghatalmazást adtam.

Egyh. megyénk közigazgatási administrációjában következő fontosabb ügyekben intézkedtem :

Egyh. kerületre tartozó ügyeket tavaszi egyh. kerületi gyűlésre felterjesztettem. A gálospetrii egyház házas-telek vételéről szóló adás-vételi szerződést megerősítettem.

Több egyház adóhátrány kimutatását illetékes Főszolgabírói hivatalokhoz behajtás végett áttettem.

A felsőábrányi egyháznak engedélyt adtam arra, hogy a tarthatatlan állapotban levő lelkészlakot, a torony falazatából kikerült ócska téglából kijavíttassa.

Több rendbeli szolgálati bizonyítványt megerősítettem és törlési engedélyeket kiadtam.

A szalacsi lelkész és egyh. tanács külön kérésére a papilak átalakítása körül felmerült vitás ügy s egyéb panaszok megvizsgálására Szatmári Sándor és Konrád László tanácsbíró Urakat kiküldtem.

A bogyoszlói egyháznak építési célokra megállapított

rendkívüli adó kivetését az Egyh. megye utólagos jóváhagyása feltétele mellett megerősítettem.

A külterületeken levő tankötelesek összeírását valamint a tandijkárpótlás iránt a Közoktatásügyi kormányhoz intézendő felfolyamodást elrendeltem.

A köbölkuti egyháznak iskolai célra egy alkalmas házas-telek az egyházra nézve igen előnyös megvásárlására Egyh. megyei hozzájárulás feltétele mellett engedélyt adtam.

Barta Gyula és társai albisi lakosoknak Kalas István lelkész elleni panaszkérvényére a vizsgálatot elrendeltem, a vizsgálatot Bányay László és Dobozy Kálmán tanácsbíró Urakat megbíztam.

A merő renitenciából gyűlésre többszöri meghívásra meg nem jelenő szalacsi presbiteriumot gyűlésen való megjelenésre s az új iskola felállítása ügyében határozat hozatalra legszigorubb eréllyel utasítottam. Eredménye meglett, mert az általam összehívott gyűlésen a presbiterium teljes számban megjelent s a negyedik iskola felállítását elhatározta.

A bályoki lelkészi állásra pályázatot hirdettem, jelölő gyűlést összehívtam, választás napját szept 4-re kitűztem, választás vezetésére Balogh Ferencz margittai lelkész, Egyh. megyei jegyzőt s Magyary Miklós tanácsbíró Urakat kiküldtem a választás megtartatván, a megválasztott Enyedi Sándor gyulai s. lelkészt (sajnos) nem erősíthettem meg mert a jelölés ellen a választásból alaki hiba miatt kizárt Takács Lajos nagybocskói lelkész fellebbezést adott be s így az ügyet egyh. megyei-közigazgatási bíróság elé terjesztettem.

Boldog emlékezetű Nagy István, volt szentimrei lelkész egy. megyénk egykori nagyérdemű esperese sir-emlékének felállítása ünnepélyén, melyről ez egyh. megyei gyűlésre külön jelentés érkezik, egyh. megyei határozat folytán néhány lelkésztársammal megjelentem s Végh József lelkésztársammal együtt szolgálatot teljesítettem. Ugyanaznap délelőtt Hegyközszentimrén egyh. községi közgyűlést tartottam, melyen a presbiterium által már előbb az iskolaépítés ügyében hozott határozat egyh. községi közgyűlés által is elfogadtatott.

A gálospetrii reform. és gör. kath. egyházak faiskola

földjének kicseréléséről szóló csereszerződést a bemutatott vázlatrajz s a csatolt egyh. tanácsi és egyh. községi közgyűlési határozatok alapján megerősítettem.

Jelen egyh. megyei gyűlésünket összehívtam s a gyűlési tárgyakat és bírósági ügyeket előadóknak kiosztottam.

Jelentésem tudomásul vételét s intézkedéseim jóváhagyását kérve tisztelettel vagyok

Nagylétán 1910 szept. 27.

Marjay Péter,
esperes.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s az abban foglalt elnöki intézkedéseket helyben hagyja és megerősíti.

4. sz. Esperes jelenti miszerint egyházmegyénk tanítói karából nyugdíjaztattak: Kalas Sámuel vajdai tanító 42 évi; Milotai Lajos albisi tanító 40 évi; Karaszson József hegyközszentimrei tanító 40 évi és Fiók Albert nagylétai tanító 31 évi szolgálat után.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi a munka teréről lelépő érdemes tanítóit áldás kívánások közt kíséri a becsületesen teljesített munka után a jól kiérdemelt nyugalomba s a tanügy terén kifejtett áldásos működésökért teljes és őszinte elismerésének jegyzőkönyvének lapjain is kifejezést ad.

5. sz. A vajdai ref. egyháztanács jelenti miszerint elemi vegyes iskolájába tanítóul Nagy Elek Kálmán okl. tanítót választotta meg s kéri a választás megerősítését.

Közgyűlés a választást helyben hagyja, Nagy Elek Kálmán megválasztott tanítót állásában megerősíti s egyházmegyénk tanítói karába igatja, utasítván úgy választó egyházat, mint megválasztott tanítót, a bekebelezési díjnak egyházmegyénk pénztárába leendő pontos befizetésére.

6. sz. Az albisi ref. egyháztanács jelenti miszerint kántor-fitanitónak Varga Béla okleveles tanítót választotta meg s kéri a választás megerősítését.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi, Varga Béla megválasztott tanítót állásában megerősíti és tanítói karába igatja, utasítván úgy választó egyházat, mint megválasztott tanítót a bekebelezési díjnak egyházmegyénk pénztárába leendő pontos befizetésére.

7. sz. A nagylétai egyháztanács jelenti, miszerint Wallner Gyula okleveles tanítót, ki eddig egyházmegyénk kebelében a b. diószegi egyházban működött, tanítóul megválasztotta s kéri a választás megerősítését.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi s Wallner Gyula megválasztott tanítót állásában megerősíti.

8. sz. A hegyközszentimrei ref. egyháztanács jelenti,

miszerint tanítóul Molnár Ferencz okleveles tanítót választotta meg s kéri a választás megerősítését.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi, Molnár Ferencz tanítót állásában megerősíti s egyházmegyénk tantói karába igtatja, utasítván ugy választó egyházat mint megválsztott tanítót a bekebelezési díjnak egyházmegyénk pénztárába leendő pontos befizetésére.

9. sz. A kólyi ref. egyháztanács jelenti, miszerint tanítóul Szatmári József, okleveles tanítót választotta meg s kéri a választás megerősítését.

Közgyűlés a választást helyben hagyja, Szatmári József megválsztott tanítót állásában megerősíti s egyházmegyénk tantói karába igtatja, utasítván ugy őt mint választó egyházat a bekebelezési díjnak egyházmegyénk pénztárába leendő pontos befizetésére.

10. sz. Egyházkerületünk 1898—433 sz. rendelkezése értelmében, a hivatalos eskü letételére jelentkeztek; Nagy Elek Kálmán vajdai, Molnár Ferencz hegyközszentimrei és Szatmári József kólyi tanítók.

Nevezettek a közgyűlés színe előtt a hivatalos esküt letévén, részökre az eskütételre vonatkozó bizonyítvány esperes és főjegyző által kiadatni rendeltetik.

11. sz. Esperes jelenti, miszerint főtiszt püspök ur intézkedése folytán: Karácson András s. lelkész a szalacsi: Kézi Ignác s. lelkész a b. diószegi és Kósa Zsigmond s. lelkész a g. petrii egyházba lettek segéd lelkészekül kirendelve s részökre a nevezett egyházakban a lelkészi teendők végzésére az esperesi meghatalmazást kiadta.

Közgyűlés a jelentést helyeslőleg tudomásul veszi, nevezett segéd lelkészeket szeretettel üdvözli egyházmegyénk ige hirdetőinek sorába Istennek gazdag áldását kérve magasztos működésökre.

12. sz. Esperes beterjeszti rendes évi jelentését a kánon szerű egyházlátogatásról s azzal kapcsolatban az egyházmegye vallás erkölcsi és anyagi állapotáról, a következőkben:

Esperesi jelentés.

Az érmelléki reform. egyházmegye vallás-erkölcsi és anyagi állapotáról.

Nagytiszteletü és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

A törvényszerű egyházlátogatást a b.-diószegi és nagylétai körben magam végeztem Fráter Zoltán világi tanácsbíró és Könyves Tóth Sámuel dékán urak társaságában. Az érmihályfalvai körben Fazekas Imre egyházi tanácsbíró és Molnár József dékán, a margittai körben Bányai László tanácsbíró és Kiss Sándor dékán, a székelyhidi körben Szatmári Sándor tanácsbíró és Lengyel Pál dékán urak végezték a visitációt elismerésre méltó buzgalommal, kiknek e helyen fejezem ki őszinte köszönetemet.

A beérkezett egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján van szerencsém egyházmegyénk vallás-erkölcsi és anyagi állapotáról szóló jelentésemet előterjeszteni.

I. Vallás-erkölcsi állapot.

E tekintetben az előbbi évekhez képest sem feltűnő emelkedés sem aggasztó hanyatlás nem tapasztalható egyházainkban, kivéve az egyházak részére tett jótékony adományokat és hagyományokat, a melyeknek összege szembetűnő emelkedést mutat, a mellett tanuskodván, hogy hivatásunk lelkeiben él még az egyház iránti ragaszkodás és áldozatkészség.

Az ünnepi és vasárnapi istentiszteletek minden egyházban megtartatnak és pedig kiválóan bízgó dicséretes eredménnyel 28 egyházban, közepes eredménnyel 12 egyházban.

Vasárnap délután kátémagyarázat tartatik 17, bibliamagyarázat 5, felváltva káté és bibliamagyarázat 5 egyházban; B.-Diószegen egyik évben káté, a másik évben bibliamagyarázat. A megjelentek számához képest káté, illetve bibliamagyarázat tartatik 4 egyházban, csak imádság 4 egyházban. Egyáltalában nem tartatik délutáni istenitisztelet 5 egyházban (Apátkeresztur, F.-Ábrány, Kéc, Vedresábrány, Mónuspetri).

Hétköznapokon mindennap tartatik istenitisztelet 5 egyházban, jelesül B.-Diószegen, Érmihályfalván, Kakadon, Margittán és Nagylétán. A többi egyházakban csak adventi, bűnbánati napokon, egyházkeléskor, év utolsó napján (F.-Ábrány), vagy emléknapokon (Vedresábrány, Mónuspetri) tartatik istenitisztelet.

Hétköznapokon bibliamagyarázat 22 egyházban tartatik, többnyire csak adventben és a böjti napokon.

A vallásos élet fokozására tett intézkedésekben mint az elmúlt évben, úgy most is Éradony áll legelőbb, ahol a téli napokban rendszeres vallásos estélyek tartatnak biblia magyarázattal és vallásos költemények előadásával november 1-től husvétig terjedő időszakban minden szerdán. Az egyház vezetősége, az énekkar az ifjusági egyesület egyöntetűen működnek az orgona-alap javára. Egyházi énekkar van még Álmosdon, B.-Diószegen, Piskolton és Szalacson. Nem hagyható figyelmen kívül a vallásos élet fokozására szolgáló ama dicséretes szokás, hogy B.-Diószegen a lelkész a halottakat a temetőbe kíséri s a népkörben minden télen felolvasást tart.

Konfirmációkhoz a növendékeket 17 egyházban a lelkész, a többi egyházakban a tanítók készítik elő a lelkész felügyelése mellett.

A konfirmáció legtöbb helyen, 21 egyházban az iskolai év végén, a többi helyeken a helyi szokáshoz képest különböző időben történik.

Urvacsorával élők száma 6 urvacsora osztás alkalmával 38007.

Betegeknek az urvacsorát 22 egyházban csak rendes urvacsora-osztás alkalmával, a többiekben bármikor kívánatra kiszolgáltatták.

Baptisták vannak 24 egyházban, számszerint 261 fi, 307 nő, összesen 568. Felekezetenkívül állók 7 egyházban 78 fi és 113 nő összesen 191.

Egyházi szertartást 8 egyházban mellőztek. Nem kereszteltetett Bagamérban 1 fi, B.-Diószegen 3 fi 2 nő, Hegyközszentimrén 6 fi 8 nő, összesen 14. Nem kért egyházi áldást 5 egyházban 10 pár. Szertartás nélkül temettetett el 1 fi.

Vadházaspár volt 127; viszálykodó házaspár 43.

Áttért hozzánk 17 fi, 13 nő, összesen 30. Kitért tőlünk 1 fi, 2 nő, összesen 3.

Szegényekről legtöbb helyen a község gondoskodik, néhány helyen azonban az egyház részéről is történt gondoskodás. Így Álmosdon 42 K.-a. Bagamérban 400, B.-Diószegen 150, B.-Félegyházán 48, Csokalyon 100, Értarcsán 10, Gálospetriben 24, H.-K.-Szt.-Imrén 20, Kólyon 15, Micskén 143, Poklosteleken 30, Szalacson 20, Margittán korona fordított a szegény iskolás gyermekek felruházására, könyvekkel ellátásra és tandijra. Margittán egy kegyes adományból 30 kor. 60 f., Vedresábrányban a karácsonyi segélyalapból és a márczius 15-iki alapból 32 kor. 60 fill. osztatott ki a szegények között.

Az egyház és iskola javára az 1909 év folyamán a következő adományok történtek:

Albis: Az egyház részére a községi képviselő testület építkezési célra 3000 koronát szavazott meg; ebből befizetett 1-ső évi részletben 1000 k.-át Harangalapra adományozott Szabó Sámuel 2 K.-át, Birtók Sándor 2 K.-át, Lévai István 2 K.-át, Pál Sándor 2 koronát.

összesen 1008.—

Asszonyvásár: Egyházi szükségletek fedezésére adományozott Vecsey Sándor 50 K.-át, Egressi Sándor 10 K.-át. Urvacsorához kenyeret adtak: Kovács Zsigmondné, Barta Sándorné, Barta Andrásné, Póka Sándorné, Fehér Józsefné,

— Átvitel : 1008.—

	Athozat :	1008.—
Tóth Józsefné 7 K. 20 fillér értékben. Urvacso- rához bort adtak : Csóka Lajos, Barta Sándor, Barta András, Póka Ferencz, Fehér József, Erdei István 18 K.-a értékben — — összesen		85·20
Álmosd : özv. Szerző Sándorné egyházi adománya 80 K.-a ; temetési adomány 50 K.-a összesen		130.—
Bagamér : Ásztai Sándor egyházfenntartási alapra hagyományozott 50 K.-át ; Bónizs János- né 20 K.-át. Egyházközsükségeire többen halálkozásuk alkalmával 238 K.-át. Többen ur- vacsorához kenyeret és bort adtak 60 Korona értékben — — — — összesen		368.—
Bályok : Urvacsorai kenyérhez gróf Károlyi Imre adott 1 Hl. búzát 16 és 60 liter bort 30 K.-a értékben. Gróf Károlyi Imre legátusok- nak 60 K.-át adományozott, Kovács András körjegyző szintén 60 K.-át. Bályok község ugyan e célra 30 K.-át és iskolai célra 100 koronát adományozott — — — — összesen		296.—
Bihardiószeg : Egyházközsükségeire ado- mányoztak : Polgári ifjuság 10 K.-át, özv. Gellért Józsefné 20 K.-át, özv. Lipcsei Pálné 20 K.-át, Uszó István 5 K.-át ; Orgonaalapra Gellért István 50 K.-át, Böszörményi Ferencz 50 K.-át, Szabó István 50 K.-át ; szegénygyermek felru- házására diószegi takarékpénztár 60 K.-át, hitel- szövetkezet 40 K.-át, község 20 K.-át ; K. Nagy Sándor templomi székek befestésére 2 K.-át összesen		327.—
Biharfélegyháza : Halálkozások alkalmával történt hagyományok összege — — —		40.—
Bogyoszló : A birtokossági tanács a lelkesz- lak építéséhez téglaegetés céljára adott 40 öl fát 600 K.-a értékben. Harangalapra rendezett táncmulatság jövedelme 200 K.-a. Urasztali felszerelésre a hivek között gyűjtetett 76 K. 76 fillér — — — — összesen		876·76
	Átvitel :	3130·96

	Athozat : 3120·96
Csokaly : özv. Tóth Józsefné templomjavításra adományozott 4000 K.-át — összesen	4000·—
Éradony : Egyházsükségletre gyűlt 22 K. 12 fillér. Uj orgonaalapra gyűjtött a dalkör 34 K.-át, ifjusági egyesület 38 K.-át, Szilasi Ottó ugyan-e célra adott 30 K.-át, Fényes Jenő 5 K.-át, Kiss Miklós 15 K.-át, Veszprémi Imre 3 K.-át, Laczák Dezső 5 K.-át, Rimai János 5 K.-át, Nagy Ferencz 3 K.-át, Gulácsi Lajos álmosdi lakos 5 K.-át. A hivek urvacsorához adtak 32 K.-át — — — összesen	197·12
Érkeserü : Gábor Bálint 800 K.-át hagyományozott iskolai célokra	800·—
Érköbölkut : Vég Ágnes toronyórára adott 600 K.-át, hitelszövetkezet szegény gyermekek felruházására 30 K.-át. Urasztalához kenyeret és bort adtak többen 34 K. és 40 fill. értékben összesen	664·40
Érmihályfalva : Az egyház szükségleteire gyűlt 108 K. 25 fillér. Urvacsorához többen kenyeret és bort adtak 67 K.-a értékben összesen	175·25
Érolaszi : Többektől orgona javára gyűlt 379 K.-a 20 fillér — — összesen	379·20
Értarcsa : Urvacsorához többen kenyeret és bort adtak 34 K.-a 80 f. értékben összesen	34·80
Felsőábrány : Hegető István templomépítésre hagyományozott 50 K.-át. Többen kenyeret és bort adtak 30 K.-a értékben — összesen	80·—
Gálospetri : Szabó Ferenczné egy urasztali fehér abroszt adományozott 5 K.-a értékben összesen	5·—
Hegyközszentimre : Urasztala kenyérrel és borral ellátatot 60 K.-a értékben összesen	60·—
Hegyközszentmiklós : Az orgona alapra gyűlt 100 K.-a, az egyház közsükségleteire 100 K.-a — — — — összesen	200·—
	Átvitel: 9716·73

Athozat : 9716·73

Kéczi : Egyházközsükségeire gyűl 17 K.-a
 urasztalához adott kenyér és bor értéke 28 K.-a
 összesen 45.—

Kiskereki : Urasztalához adott kenyér és
 bor értéke 12 K.-a. Egyházközsükségeire
 gyűlt 10 K.-a 51 fillér — — összesen 22·51

Kakad : Báljövedelem 101 K. 41 f. Egyház-
 közsükségeire gyűlt 11 K. 23 f. összesen 112·64

Kóly : Urasztalához adott kenyér és bor
 értéke 32 K.-a. 32.—

Margitta : Egyházi és iskolai célokra ada-
 dott a margittai takarékpénztár 100 K.-át, a
 margittai népbank 80 K.-át, a kereskedelmi bank
 40 K.-át, kereskedő ifjak 30 K.-át, Bagi Sándor
 10 K.-át. Egyházi bálók alkalmával a templom
 és orgonajavítás céljára felülfizetés két alka-
 lommal 451 K. 60 f., ugyanezen célra többek
 adományoztak 148 K.-át; névtelen társaság
 8 K.-át adott iskola jutalomdíjul, ugyanezen
 Margitta község 10 K.-át. Gazdasági gépkiallítás
 szegények részére 30 K. 60 fillért, özv. Tüdős
 Józsefné két drb. urasztali terítőt adományozott
 10 Kor. Temetkezési társulat tandíjsegélyekre
 133 K.-át. Perselypénz 134 K. 03 f. Urvacsorai
 kenyér és bor értéke 48 K. — összesen 1233·23

Nagyléta : Buzgó Józsefné urasztali kancsóra
 és egy pohárra 100 K.-át. Temetésekor történt
 hagyományok összege 300 K.-a. Nagylétai taka-
 rékpénztár ösztöndíj adománya 30 K.-a. Lőcsei
 Mihály egy telkes házat hagyományozott az
 egyháznak 15·000 K.-a értékben — összesen 15430.—

Ottomány : Urasztalához adott kenyér és
 bor értéke 48 K.-a. — — összesen 48.—

Poklostelek : Urasztali kenyér és bor értéke
 40 K.-a. A legátusoknak ad Gál Mihály 30 K.-át,
 Kis Sándor 30 K.-át, hitelszövetkezet 30 K.-át,
 Domokos László róm kath. 15 K.-át, László

 Átvitel : 26640·11

Áthozat : 26640·11

Ferencz 6 K.-át. Vas Imréné Bede Paulina asszony egy fehér abroszt adott 16 K.-a értékben. özv. Nagy Elekné papiszék behuzásához 14 K.-a értékben — — összesen 181.—

Szalacs : Urvacsorai kenyér és bor értéke 24 K.-a. özv. Hevesi Gáborné szegényalapra 25 K.-át, özv. Zsigó Endréné 20 drb. kendőt szegény iskolás gyermekek részére 30 K.-a értékben — — — — összesen 99.—

Székelyhid : özv. Bancsik Imréné az egyház czéljaira adott 10 K.-át, népbank 33 K. 33 fillért, érmelléki takarékpénztár 50 K.-át, ifjusági bál jövedelme 155 K. 03 fillér, polgári ifjusági bál jövedelme 125 K.-a. — — összesen 373·36

Szentjobb : Egyházi segélyalapra adományozott özv. Fodor Mihályné 50 K.-át, Tollas István 20 K.-át; orgonaalapra Gáspár László 5 K.-át, Ludvig Jenő 5 K.-át, Hegedüs István 5 K.-át — — — — összesen 85.—

Széplak : Kenyér és bor értéke 25 K. 20 f. id. Magyar János és neje Herczeg Erzsébet egy ezüst keresztelési kanna és tányér ajándéka 100 K.-a. Takács Lajos és József ajándéka a két iskola részére „Ezredéves magyarország fejedelmeinek és királyainak képcsoportja“ keretben és üvegezve 50 K.-a értékben összesen 175·20

Tóti : Urasztalához többek által adott kenyér és bor értéke 25 K.-a 20 fillér. 25·20

Ujléta : Kocsis Józsefné hagyománya 20 K.-a. Vári Ferencz jobb előmenetelű iskolás gyermekek részére tett adománya 20 K.-a összesen 40.—

Vajda : Urasztalához adott kenyér és bor értéke 30 K.-a 30.—

Vedresábrány : Urvacsorához adott kenyér és bor értéke 40 K.-a. Bálint Imre adománya 1 K.-a — — — — összesen 41.—

Mónuspetri : Kérőiveken és házankénti kéregetésből gyűlt 1470 K.-a 1470.—

összesen : 29159·87

Az egyházak különböző czimek alatt saját pénztárukból és a hivektől gyűjtött adományban juttattak jótékonycélra.

II. Anyagi élet és igazgatás.

A presbiterium minden egyházközségben törvényszerűleg van megalkotva s a gyűlések jegyzőkönyveit 37 helyen a tanító, 2 helyen a lelkész, 1 helyen a segédlelkész vezeti, mindenütt a törvénynek megfelelően.

Az anyakönyvek mindenütt rendesen vezetettek, külön át és kitérésí anyakönyv több egyházban nincs, egyrészt azért, mert nincs is szükség reá, másrészt azért, mert a rendes anyakönyv lapján tartják azt nyilván.

Az egyházmegyei, egyházkerületi és konventi jegyzőkönyvek mindenütt megőriztetnek és levéltárilag kezeltetnek. A körlevelek, mivel minden lelkész hivatalhoz külön — külön megküldetnek, csak levéltárilag őriztetnek meg.

Lelkészi iktató csaknem mindenütt megvan, egy pár egyházban azonban csak postakönyv van használatban.

Az egyház ingatlanai 35 egyházban rendben vannak. Nincsen rendben Éradonyban, Kőbölkuton, Érmihályfalván, Székelyhidon és Ujlétán.

Az egyházak 1909 évi számadása egy összegben a következő :

Bevétel : . . .	301622·79	K.-a.
Kiadás : . . .	273447·06	„
Maradvány : . .	28175·73	„
Követelés : . .	22478·68	„

Az egyházak kezelése alatt álló tőkék és alapítványok összege : 193972 K. 55 fillér, melyek mindannyian a célnak megfelelően használtatnak.

Az egyházak jövedelmei a kamatok és haszonbérek nagyobbrészt minden egyházban befolyznak, csupán egyházi adóhátrányok vannak néhány egyházban, de közigazgatási uton ezek is behajthatnak.

Adósága van 30 egyháznak 150996 Korona ; ennek nagy részét egy és fél %-kal törlesztik, amennyiben tökesegélyek. A többi kölcsönök után 6—8 %-ot fizetnek s a törlesztést a lehetőséghez képest teljesítik.

Állami adó és illetékek csaknem minden egyházban ki vannak fizetve. Hátralékot mutat Éradony, Gálospetri, Kakad, Kóly 306 K. értékben.

A belhivatalnokok használatában levő földek után 36 helyen az egyház, 4 helyen az egyház és lelkész közösen fizetik az adót.

A belhivatalnokok teljesen kifizettettek 35 egyházban hátralékot jeleznek: Érkeserü, Érmihályfalva, Hegyköz-szentimre, Margitta és Szalacs.

Az egyházi épületek elég jó karban vannak 23 egyházban; sürgős javításra várnak a biharfélegyházi, bogyoszlói, lelkészlak s Csokalyon az összes egyházi épületek. A többi helyeken is részint a lelkész és tanítólak, részint az iskolák és egyéb melléképületek kisebb, nagyobb mérvű javítást igényelnek.

Az összes egyházi épületek a Fonciere pesti biztosító intézetnél vannak biztosítva 531·308 K. erejéig.

Új építkezés történt Albison (leányiskola s lelkészlak renoválás) 9500.—, Asszonyvásáron, (leányiskola) 6005.— Álmosdon (kerítések) 500.—, Éradonyban (új iskola és tanítói lakás) 11074.—, Érkeserüben 361, Érolasziban (új orgona) 3070, Hegyközsentsentmiklóson (összes épületek javítása) 1200, Kéczen 670, Kólyon 577, Micskén (új iskola) 4544, Piskolton 210, Szalacson 6220, Szentjebbon (tanítói pincze) 220 K. összesen 46015 K. értékben.

Az épületek jó karban tartására 19023 Korona fordított.

III. Népiskolai adatok.

Tanköteles 6—12 év	fi	3143	nő	3036	összesen:	6179
Iskolába járt	"	2926	"	2707	"	5633
Iskolát elhagyta	"	178	"	206	"	384
Iskolázatlan	"	250	"	296	"	546
Tanköteles 12—15 év	"	1006	"	918	"	1924
Iskolába járt	"	785	"	675	"	1460

Hat osztályu az iskola 33 egyházban. Öt osztályu 7 egyházban.

Konfirmáltak fi 405 nő 346 összesen: 751.

A tanterv minden iskolában megtartatik, s az egyházkerület által kiadott tankönyvek használtatnak.

Az 1908/9 iskolai évben volt 20 kitünő iskolánk. Hogy ezeket az elmúlt iskolai évben elő nem számlálhattuk, ennek oka nem a nevelésügy hanyatlásában, hanem főképpen azon sajnálatos körülményben állott, hogy több iskolánk épen az iskolalátogatás idején járvány miatt be volt zárva. Így nem voltak megvizsgálhatók az albisi, bogyoszlói, érmihályfalvai érkeserüi, érsemjéni, felső-ábrányi, kakadi, nagylétai, szalacsi és ujlétai iskolák. A megvizsgált iskolák közül kitünő volt az asszonyvásári fi, álmosdi leány, bályoki fi, bihardiószezi V—VI. osztályu leány, kiskereki fi, margittai nagyobb fi, széplaki leány, psikolti vegyes és székelyhidi nagyobb leány iskola. Jeles volt az álmosdi fi, bihardiószezi I—IV leány, gálospetri vegyes, hegyközszentmiklósi vegyes, kiskereki leány, micskei fi és leány, poklosteleki vegyes, széplaki fi, margittai 2 vegyes, ottományi vegyes, székelyhidi nagyobb fi és bagaméri nagyobb fi és nagyobb leányiskola.

Alig elegendőnek találtatott a biharfélegyházai leány és hegyközszentimrei fi és leány iskola.

Az iskola felszerelése több egyházban még nagyon kiányos, de épen a folyó ttnévben az állam szigorú sürgetésére a hiányok meglehetősen pótoltnak s kérem is egyházmegyei közgyűlésünk útján az egyes egyházak előljáróit hogy tekintettel a szigorú rendeletekre, és az ezekkel járó anyagi felelősségre, a még tapasztalható hiányokat mielőbb pótolni igyekezzenek.

IV. Népmozgalmi adatok.

Született törvényes fi	940	nő	898	összesen:	1838
Törvénytelen	„ 81	„	70	„	151
összesen:	„1021	„	968	„	1989
Meghalt	„ 691	„	645	„	1336
Házasságra lépett tisztán ref. pár	454	vegyes pár	61		
Reverzális adott javunkra	18	pár,	kárunkra	2	pár
Népesség 1909 december 31-ig	53778.				

Jelentésem tudomásul vételét kérve tisztelettel vagyok Nagylétán 1910 szeptember 27.

Marjay Péter
esperes.

Közgyűlés a kiváló gonddal s a legkisebb részletekre is kiterjedő figyelemmel össze állított jelentést, mely egyházmegyénknak — eltekintve némi kisebb jelentőségű hiányoktól — úgy az anyagi mint a szellemi téren való fokozatos emelkedését tünteti fel megnyugvással veszi tudomásul s annak kapcsán a következő intézkedéseket teszi.

a., A kánonszerű egyházlátogatás teljesítésével megbízott küldöttségeket amennyiben esperes jelentéséből láthatólag, az olyan egyházakban, a melyekben az iskolák járvány miatt zárva voltak, a jelen évben nem jelentek meg határozatilag és kötelezőleg utasítja közgyűlés, hogy jövőben, tekintet nélkül az iskolák nyílt vagy zárt voltára, a járási körökhöz tartozó minden egyházban jelenjenek meg és az egyházak beléletére vonatkozó vizsgálatot tartsák meg. Ezen vizsgálatot pedig ki kell terjeszteniök minden az egyházi ügyvitelt közelebbről érintő dolgokra, így az anyakönyvek, presbiteri jegyzőkönyvek, iktató és számadási főkönyvek gondnoki naplók stb. megvizsgálására, a melyeket a szükséghez képest láttamozzanak is s az ily módon teljesített vizsgálat során személyes meggyőződésök alapján szerzett tapasztalataikról teygenek jelentést az esperesi hivatalnak.

b., Tekintve hogy az esperesi jelentés szerint öt egyházban és pedig: Ér-Adony, Ér-Köbölkut, Ér-Mihályfalva, Székelyhid és Ujlétán az egyház ingatlanai nincsennek az egyház nevére telekkönyvezve: Közgyűlés vagyoni felelősség terhe alatt hívja fel, illetve kötelezi nevezett egyházak presbyteriumát az egyház ingatlanainak egy év alatt leendő telekkönyveztetésére.

c., Mint minden évben, úgy ez alkalommal is jól eső érzéssel vesz tudomást közgyűlés egyházunk hiveinek ez esztendőben fokozott mértékben meg nyilatkozott áldozatkészségéről s midőn a kegyes jóltevőkkel szemben az egyház

óltárára hozott áldozataikért hálás köszönetének jegyzőkönyvének lapjain kifejezést ad, egyszersmind megbizva esperest és főjegyzőt hogy a jelentékenyebb adományt tevőkkel külön írásban is tolmácsolják egyházmegyénk elismerését és köszönetét.

13. a. sz. Az egyházmegye Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 2-ik pontjában következő határozati javaslatot terjeszti be. Az Egyházkerületi Közgyűlés 278/1910 számú végzésével véleményadásra hívta fel az egyházmegyéket a Dr. Baksa Lajos egyházkerületi világi főjegyző által készített és a parochialis körökbe osztott egyházakban a presbyterek választása módját megállapító szabályrendelet tervezet tárgyában. Egyházmegyei Közgyűlésünk, habár egyrésztől elismeri, hogy a parochialis tanácsban csakis az illető kör területéről választott presbyterek adhatnak igazán számot a hívek hitbeli és erkölcsi állapotáról; de másfelől figyelembe veszi azon körülményt, hogy egyik-másik parochialis körben, esetleg nem volnának elegendő számmal megfelelő értelmi színvonalon álló presbyterek, a mi a vezető presbyterium színvonalát könnyen alább sülyeszthetné: helyesli és elfogadja Dr. Baksa Lajosnak azon tervezetét, hogy a parochialis körök mint külön választó kerületek, az egész egyházközségből választhatnak megfelelő számú presbytereket.

Közgyűlésünk a határozati javaslatot elfogadja és azt mint egyházmegyénk véleményét az Egyházkerületi Közgyűlésre felterjeszti.

13. b. sz. Az egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 3-ik pontjában következő határozati javaslatot terjeszti elő. Az 1910. Április 21-én 12 c) szám alatti egyházmegyei végzéssel kiküldött bizottság által készített javaslatot Közgyűlésünk elfogadja és annak értelmében határozatilag kimondja, hogy a közkézen forgó konfirmációs káték közül, mint a mai kor követelményeinek legmegfelelőbbet s egyszersmind legrövidebbet, a bagaméri egyházban használatos konfirmációs kátét fogadja el a bizottság, illetve a lelkész értekezlet által javasolt módosításokkal és pótlásokkal; az így átalakított káté kellő példányszámban kinyomatik és a kebelbeli egy-

házaknak általános használatra ajánltatik. Végül Közgyűlésünk tiszteletteljes felterjesztésben arra kéri az Egyházkerületi Közgyűlést hogy intézkedjék egy egységes az egész egyházkerületben használandó konfirmációs káté megszerkesztése iránt, a mely káté aztán a minél szélesebb körben leendő elterjesztés céljából az Énekes Könyvvel együtt annak függeléke gyanánt, kinyomatnék.

Közgyűlésünk a határozati javaslatot elfogadja és azt, mint egyházmegyénk határozatát, az Egyházkerületi Közgyűléshez felterjeszti. Egyben őszinte elismerését és köszönetét nyilvánítja bizottságnak buzgó fáradozásáért és eredményes munkálkodásáért.

13 c. sz. Az Egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 4-ik pontjában következő határozati javaslatot terjeszti elő. Minthogy a lelkészek anyagi helyzetén első sorban maguk a lelkészek segíthetnek ügyöknek folytonos felszinen tartásával, fizetésük rendezésének sürgétésével, Egyházmegyei Közgyűlésünk tiszteletteljes felterjesztésben arra kéri az Egyházkerületi Közgyűlést, hogy a lelkészek részére a 2400 korona alapfizetés és megfelelő korpótlék megadása, illetőleg az 1848: XX. t.-cikk teljes végrehajtása céljából a szükséges lépéseket megtenni méltóztassék.

Közgyűlésünk a határozati javaslatot elfogadja és azt, mint egyházmegyénk határozatát az Egyházkerületi Közgyűlésre felterjeszti.

13. d. sz. Az Egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 5-ik pontjában következő határozati javaslatot terjeszti elő. Minthogy a lelkész-özvegyek és a lelkész-árvák gyámdija ez idő szerint oly alacsony összegben van megállapítva, a mely a mai szerfelett nehéz megélhetési viszonyok között teljeséggel nem biztosítja a legszerényebb létfenntartást sem, Egyházmegyei Közgyűlésünk tiszteletteljes felterjesztésben arra kéri az Egyházkerületi Közgyűlést, hogy illetékes helyen szorgalmazni méltóztassék a lelkész-özvegyek gyámdijának legalább is 1000 koronára leendő felemelését, a lelkész-árvák neveltetési pótlékának pedig megfelelően magasabb összegben leendő megállapítását.

Közgyűlésünk a határozati javaslatot elfogadja és azt, mint egyházmegyénk határozatát, az Egyházkerületi Közgyűléshez felterjeszti.

13 e, sz. Az Egyházmegyei Lelkész- Egyesület jegyzőkönyvének 6-ik pontjában javasolja, hogy a konvent szerkesztése alatt levő „Magyarországi Református Egyházi Évkönyv“-nek, mint egyetemes érdekű és a hazai református egyházakra vonatkozó összes adatokat s tudnivalókat összefoglaló, nagybecsű munkának megszerzése minden kebelbeli egyházra nézve kötelezőnek mondassék ki.

Közgyűlésünk a javaslatot elfogadja és azt egyházmegyei határozatképen kimondja.

13 f, sz. Az Egyházmegyei Lelkész- Egyesület jegyzőkönyvének 7-ik pontjában azon javaslatot terjeszti be, hogy az egységes számadási minták összeállítása végett kiküldött bizottság (lásd 1909 Május 4-én 8 sz f, pont alatt hozott egyházmegyei végzést) hatalmaztassék fel arra, miszerint az általa legjobbnak talált számadási és költségvetési mintákat elkészítvén, kinyomathassa és a kebelbeli egyházaknak általános használatbavétel céljából megküldhesse.

Közgyűlésünk a javaslatához hozzájárul és azt egyházmegyei határozattá emeli.

13 g, sz. Az Egyházmegyei Lelkész- Egyesület jegyzőkönyvének 8-ik pontjában indítványozza, hogy a kebelbeli lelkészek által a Kálvineum javára felajánlott 100—100 korona alapítványi összegeknek évi részletei Végh József érsemjéni lelkész urhoz fiztessenek be, a ki azokat az alapítványi összegek teljes begyűléséig takarékpénztárilag kezeli és majdan egy összegben szolgáltatja át a jelzett célra, mint az érmelléki egyházmegye lelkészeinek alapítványát.

Közgyűlésünk az indítványt helyesléssel fogadja és azt egyházmegyei határozattal a magáévá teszi.

13 h, sz. Az egyházmegyei Lelkész- Egyesület jegyzőkönyvének 9-ik pontjában mély részvétellel emlékezik meg Dr. Barcsa János debreczeni tanítóképezdei tanár s egyházkerületi levéltárnok váratlanul történt haláláról és indítványozza, hogy a korán sirba szállott ifju tudósnak és derék tanárnak, — a ki megnyerő nemes egyénisége és fáradhatatlan munkássága által minden téren közbecsülést vívott ki magának; a kinek páratlan szorgalmu kutatásaitól, történelmi buvárkodásaitól és irói tevékenységétől még oly nagyon sokat várt a hazai s közelebbről a protenstáns tudományos világ; a ki legutóbb is oly hálára kötelező kész szivességgel ígérte meg hathatós közreműködését egyházmegyénk monographiájának megírásához (lásd 1909 Október 7-én 18. f. sz. alatti egyházmegyei végzést) —, emlékezete és érdemei kegyeletes részvétellel örökíttessenek meg egyházmegyénk jegyzőkönyvében.

Közgyűlésünk a maga részéről is a fájdalmas részvét érzéseivel csatlakozik a kegyeletes indítványhoz és azt minden részletében egyházmegyei határozat erejére emeli.

13 i, sz. Az egyházmegyei Lelkész- Egyesület jegyzőkönyvének 10-ik pontjában indítványozza, hogy a többi testvér-egyházmegyék példájára a mi egyházmegyénk is fejezze ki tiltakozását és megbotránkozását a római pápa által legutóbb kibocsátott „Borromeus — encyclica“ ellen, a mely a történelmi igazságok tudatos elferdítésével, szeretetlen és gyűlölködő hangjával méltán keltett általános felháborodást az egész protenstáns világban és a mely méltán sorakozik a római kuriának immár rendszerre való szerencsétlen politikájához, kihívó és támadó harczmodorához.

Közgyűlésünk a krisztusi szeretet és keresztyéni türelmesség nevében, a liberalismus, a felvilágosodottság lelkiismereti szabadság elvi magaslatán, történelmi igazságaink tudatában teljes készséggel hozzájárul az indítványhoz és azt egyházmegyénk határozata gyanánt mondja ki.

14 sz. Tárgyalás alá vétetett a „Népiskolai szervezet szolgálati pragmatikával a tiszántuli református egyházkerületben“ című munka bírálata végett az egyházmegyei tanító testület kebeléből kiküldött bizottság jegyzőkönyve.

Közgyűlés a beterjesztett jegyzőkönyvben foglalt módosításokat s kivánalmakat magáévá teszi s ezek figyelembe vétele végett a jegyzőkönyvet egész terjedelmében az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

15 sz. Olvastatott a bogoszlói ref. egyháztanács kérvénye, melyben engedélyt kér arra, hogy építkezési alap céljaira rendkívüli egyházi adót vethessen ki, oly módon hogy minden egyháztag ugyanannyi rendkívüli pótdót fizessen, mint a menyi rendes egyházi adót a III. t.-cz. 13. § a, és b, pontja alapján fizetni köteles. Beterjeszti egyháztanács az e tárgyra vonatkozó presbyteri és egyházközségi közgyűlések jegyzőkönyveit, a melyeknek tanúsága szerint, a rendkívüli adó kivetéséhez ugy egyháztanács, mint egyházközségi közgyűlés egyhangulag hozzá járult.

Egyházmegyei közgyűlés, méltányolva a bogoszlói egyháznak azon törekvését, melylyel a mai viszonyoknak meg nem felelő egyházi épületeit, s azok között különösen romladozó lelkészi lakát, a kor kivánalmainak megfelelő állapotba hozni, illetőleg újjá építeni törekszik: a kérelemnek készséggel ad helyet s a rendkívüli pótdónak a rendes egyházi adóval egyenlő összegben leendő kivetését a jelen évre engedélyezni.

Református segélyegyleti segélyért folyamodnak a következő egyházak:

16. sz. Apát-Keresztur.

Közgyűlésünk a csekély népességű, szegénysége mellett is buzgó törekvésű, új épületeket emelő s különféle nemzetiségek között missziói

hivatásu egyházat a segélyezésre a legmelegebben ajánlja.

17. sz. Ér-Köbölkut.

Közgyűlésünk a buzgósággal előrehaladni kívánó, de szerfeletti építkezési terhekkal elhalmozott és tetemes összegű régibb és újabb keletű adósságokkal terhelt egyházat a kért segélyre a legmelegebben ajánlja.

18. sz. Felső-Ábrány.

Közgyűlésünk az új templomot építő és tarthatatlan lelkész lakot megújító, áldozatkész egyházat a segélyezésre a legmelegebben ajánlja.

19. sz. Kéty.

Közgyűlésünk a kevés s a kivándorlás miatt folyton apadó népességű, a tulerőben levő románság között szegénységgel küzdő egyházat a segélyezésre a legmelegebben ajánlja.

20. sz. Kóly.

Közgyűlésünk szegénysorsu hivekből álló adósságokkal terhelt, toronyépítés előtt álló, buzgó igyekezetű egyházat a segélyezésre a legmelegebben ajánlja.

21. sz. Monos-Petri.

Közgyűlésünk az új templom építés folytán nagy adósság terhek alatt vergődő, igen szegény s a támogatásra legnagyobb mérvben ráutalt kisdud leányegyházat a segélyezésre a legmelegebben ajánlja.

22. sz. Szentjobb.

Közgyűlésünk a csekély lélekszámú, nagy szegénységgel küzdő, idegen felekezetek közé ékelt s a reá váró építkezések küszöbén támogatásra nagyon érdemes egyházat a kért segélyre a legmelegebben ajánlja.

23. sz. Uj-Léta.

Közgyűlésünk a hanyatlásból kiemelkedni kezdő, buzgón áldozó és iskola építési gondoktól szorongatott egyházat a kért segélyre a legmelegebben ajánlja.

24. sz. Vedres-Ábrány.

Közgyűlésünk egyházmegyénknek e legcsekélyebb népességű, nagyon szegénysorsu, felekezeti és nemzeti missziót teljesítő egyházát, melyet ereje feletti építkezések túlterheltek adósságokkal, a segélyezésre s legmelegebben ajánlja.

Közalapi segélyért folyamodnak a következő egyházak :

25. sz. Álmosd adósság törlesztésére 2000 koronát kér.

Közgyűlésünk a régebben szép napokat látott, de a jelenben a súlyos közgazdasági viszonyok következtében erősen elhanyaglott egyházat, a mely sok építkezés folytán rendkívül nagy terheket s nyomasztó adósságokat vállalt magára s a mely eddigelé még semmilyen segélyben nem részesült, 2000 korona közalapi segélyre a legmelegebben ajánlja.

26. sz. Monos-Petri Adósság törlesztésére 1000 koronát kér.

Közgyűlésünk a néhány évvel ezelőtt tűzvész által romba döntött, de nagy áldozatok és teher vállalások árán újra épült, nagy adósságterhek alatt vergődő, igen szegény s a támogatásra legnagyobb mérvben ráutalt kisdud leányegyházat 1000 korona közalapi segélyre a legmelegebben ajánlja.

Gusztáv-Adolf egyleti segélyért folyamodnak a következő egyházak :

27. sz. Felső-Ábrány Templom-építésre 1000 korona segélyt kér.

Közgyűlésünk az új templomot építő és

tarthatatlan lelkesz lakát megújító, áldozatkész egyházat a kért 1000 korona segélyre a legmelegebben ajánlja.

28. sz. Uj-Léta Iskola építésre 2000 márka segélyt kér.

Közgyűlésünk a hanyatlásból kiemelkedni kezdő, buzgón áldozó és iskola-építési gondoktól szorongatott egyházat a kért 2000 márka segélyre a legmelegebben ajánlja.

Rendkívüli államsegélyért folyamodnak :

29. a, sz. Bencsik Endre szalacsi tanító.

Közgyűlésünk a teljesen vagyontalan és nagy családú folyamodót, a ki testi fogyatkozása (múlábón járás) daczára kitűnő színvonalon tartja rendkívül népes iskoláját, a kért 100 korona segélyre a legmelegebben ajánlja.

29. b. sz. Szebeni József kiskereki-i tanító.

Közgyűlésünk a teljesen vagyontalan és 11 tagból álló nagy családját csekély fizetéséből fentartani alig bíró folyamodót, a ki ez év folyamán tetemes termésbeli kárt is szenvedett a segélyre a legmelegebben ajánlja.

30. sz. Az egri református egyház előljárósága történelmi visszaemlékezésekkel és a jelenben reá váró nagy feladatok feltárásával részletesen indokolt kérvényében arra kéri Egyházmegyei Közgyűlésünket, hogy az egri reform. templom és iskola építésére hozzájárulási segélyt szavazon meg, a kebelbeli egyházaknak pedig ajánlja pártfogó támogatásukba a nevezett egyház által kibocsátott gyűjtőleveket.

Közgyűlésünk bármennyire is méltányolja a sok viszontagságon átment, küzdelmes, de fényes multra vizzatekintő és nagy jövőre hivatott s épen ezért súlyos feladatok elé állított egyháznak nemes törekvéseit, de anyagilag nem támogathatja, minthogy egyházmegyénkben nagy

számmal vannak gyámolításra és segélyezésre szoruló kicsiny, szegény egyházaink; azonban az egyház gyűjtőiveit hathatósan ajánlja a kebelbeli gyülekezetek figyelmébe és szeretetteljes támogatásába.

31. sz. Az érsemjéni egyház jelenti, hogy az egyházkerület által 1911 évre engedélyezett 2000 kor. népiskolai tőke segélynek megfelelő ideiglenes kölcsön felvétele, valamint a kultúszminiszterium által adományozott 1000 kor építési segély s már a múlt évben e célra előlegezett cirka 500 kor. értékű anyag beszerzések felhasználásával leány iskoláját felépíttette. Az épületet a most épülő községházának hatósági átvétele alkalmával kívánja szakértőileg felülvizsgáltatni.

Egyházmegyei közgyűlés a bejelentést jóváhagyólag tudomásul veszi.

32. sz. Az egyházmegyei tavaszi közgyűlés 12. sz. határozatával kiküldött bizottság jelenti, hogy néh. Nagy 'stván volt esperesünk siremlékét halálának évfordulója napján megfelelő ünnepséggel felállították s az utókor kegyeletének átadták.

A kegyes adakozóktól begyűlt a siremlékre összesen 493 kor. a beszerzési és felállítási költség kitett 486 kor. 40 fillért s így a maradvány 5 kor. 60 fill.

Az egyházmegyei közgyűlés a jelentést hálás kegyelettel veszi tudomásul s az 5 kor. 60 fillér maradványt a hegyközszentimrei egyháznak iskola építés céljára kiadatni rendeli.

33. sz. A szentimrei református egyház a régi igen rossz állapotban levő iskola helyett egy egészen új iskola építését elhatározta. Bemutatja az ezen építésre vonatkozó tervrajzot és költségvetést, mely szerint az új iskola építése 8478. korona 80 fillérbe kerülne, de mivel az egyház ezen építésre szükséges összeggel nem rendelkezik, kéri az egyházmegyei közgyűlés engedélyét hogy a közoktatási és földmivelésügyi miniszteriumoktól remélhető

segély források után még hiányzó összeget törlesztéses költsönnel fedezhesse, illetve azt felvehesse.

Az egyházmegye közgyűlése a bemutatott tervrajzot és a 8478 korona 80 fillérben megállapított költségvetést mivel azokat úgy az egyháztanács mint az egyházközségi közgyűlés névszerű szavazás mellett egyhangulag elfogadta jóváhagyja s a költségvetésben kitüntetett összeg keretén belül az iskola építését engedélyezi az egyháztanács és egyházközségi közgyűlés által szintén névszerű szavazattal egyhangulag hozott határozatot megerősíti, illetve az engedélyt megadja, hogy a segélyforrások után hiányzó összegre törlesztéses költsönt vehessen fel.

34. sz. Apátkereszturi egyház a rozzant állapotban levő lelkészi lak helyett egy egészen új lelkészi lak építését határozta el. Bemutatja az erre vonatkozó tervrajzot s a 9079 koronába kerülő költségvetést.

A közgyűlés a bemutatott tervrajzot és 9079 koronás költségvetést mivel azokat úgy az egyháztanács, mint az egyházközségi közgyűlés névszerű szavazás mellett egyhangulag elfogadta, helyben hagyja s azok alapján a lelkészlak építését engedélyezi. A 9079 koronába kerülő lelkészlak építési költségéhez Apátkeresztur község közönsége 1500 korona Csuka Ferencz apátkereszturi lelkész ur 1500 korona készpénzzel hozzájárult. Az egyházmegye közgyűlése ezen nemes cselekedetért s igazán szép lelket emelő ajándékért úgy Apátkeresztur község közönségének, mint Csuka Ferencz lelkész urnak jegyzőkönyvileg elismerő hálás köszönetét nyilvánítja.

35. sz. Apátkereszturi egyház jelenti, hogy az apátkereszturi 47 sz. betétben 44 és 45 tvsz. alatti régi tanítói lakot s beltelket lelkészi lak építési célra 3000 koronáért Borsi Gáspár és neje Kovács Juliánna margittai

lakosoknak eladta. Az adásvételi szerződést esperes az ügy sürgetésénél fogva már megerősítette, kéri ennek egyházmegyei közgyűlési megerősítését is.

Az egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett adás vételi szerződést amennyiben az ingatlan eladásához úgy az egyház tanács, mint az egyházközségi közgyűlés névszerű szavazás mellett egyhangulag hozzájárult helyben hagyja illetve az esperes által történt jóváhagyást megerősíti s azt végleges megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

36. sz. Az érmihályfalvai ref. egyháztanács bejelenti miszerint régi temetőjét ezelőtt fél századdal házhelyeknek kiosztotta azokra vevők házat építettek s a telek használatáért a birtokosok évi taksát fizettek.

A birtokosok közül Tatos Imre és neje, mint felül építmény tulajdonosok, megveszik az érmihályfalvai 388 sz. betétben foglalt beltelkét, melynek használatáért 6 kor. 30 fillért fizettek, 620 kor. árét.

Bemutatja egyháztanács az adásvételi szerződést 3 példányban melyhez úgy egyháztanács, mint egyházközségi közgyűlés névszerű szavazással hozzájárul.

Az egyházmegyei közgyűlés az adásvevési szerződést jóváhagyja és felsőbb megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli. Kötelezi egyszersmind közgyűlés az érmihályfalvai ref. egyházat, hogy a befolyó vétel árat egyházfentartási alap gyanánt külön kezelje s alkalmilag jövedelmező ingatlanba fektesse.

37. sz. Az érköbölkúti egyház a harmadik iskola és tanítói lakás részére a Tatar Józsefné féle érköbölkúti 766 sz. betétben foglalt A I. 1—3 sor, 67, 68, 69 hrsz. ingatlant nyilvános árverésen 7050 koronáért megvásárolta. Ezen eljárások jóváhagyását kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés miután a birtok vételhez úgy az egyháztanács, mint egyházközségi közgyűlés is hozzájárult, a kedvező

vételre vonatkozó intézkedést jóváhagyja s megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

38. sz. Az érköbölkuti egyház a harmadik iskola céljaira vásárolt házas telek vételárának kifizetésére, a debreczeni kollegium pénztárából 7000 korona kölcsön felvételét határozta el, sőt ezen összeget tekintettel az árverési feltételek következményeire, Nagytiszt. esperes ur felhatalmazása alapján már fel is vette.

Az egyházmegyei közgyűlés a szabályszerűen hozott határozatot és Esperes Urnak a halaszt-hatatlan kiadás fedezetére történt előleges intézkedéseit jóváhagyja és megerősíti.

39. sz. Az érköbölkuti egyház a harmadik iskola építési költségeinek részbeni fedezetére a takarékszámlájában 133 köbölre felszaporodott terményből az 50 köböl alap tőkén felüli részt vagyis 83 köböl terménynek eladását határozta el, kéri ezen határozatának jóváhagyását.

Egyházmegyei közgyűlés a kamatokból felszaporodott 83 köböl terménynek eladását s az iskola építésre leendő felhasználását számadás kötelezettség mellett az érköbölkuti egyháznak megengedi.

40. sz. Az érköbölkuti egyház beterjeszti az egyháztanácsnak azon határozatát melyben kimondja, hogy az egyházi adó hátralékosoktól 8 %-os késedelmi kamatot szedhessen be.

A késedelmi kamatok szedése a hanyag fizetőkkel szemben habár indokolt volna is, de az egyházmegyei közgyűlés nem látja helyénvalónak az egyháztagokat a szokatlan kamattal megterhelni hanem utasítja az egyházat hogy a makacsokkal szemben a III. t.-cz. 19 §-ának utolsó bekezdése értelmében járjon el.

41. a. sz. A kakadi egyház a „Kovács“ alap alapító levelét jóváhagyás végett beterjeszti.

A három példányban szabályszerűen kiállított alapító levelet az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja és felsőbb megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

41. b. sz. A kakadi egyház a „magtár“ alapra vonatkozó alapító levelét jóváhagyás végett beterjeszti.

A három példányban szabályszerűen megszerkesztett alapító levelet az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja s felsőbb megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

42. sz. Az érmihályfalvai ref. egyháztanács beterjesztett kérvényében Ürögi Sándor orgonista kántor tanítója részére 190 k. 40 f. személyi pótlék évenkénti megadatásának engedélyeztetését kéri. A beterjesztett kérvényben egyháztanács előadja miszerint Ürögi Sándor tanító a terményadónak 1908 december 31-én történt beszüntetése óta, az addig élvezett 85 köből gabona fizetésének váltság díjába, az adócsökkentési segély kérvényhez felterjesztett normál költségvetésben megállapított becslés szerint 1040 k. 40 fillért kapott; a közigazgatósági hatóság által 1908 decz. 4-én felvett s Ürögi Sándor tanító által is aláírt javadalmi jegyzőkönyvben pedig a 85 köből gabona értéke 850 koronában lett megállapítva s így a két értékelés közt Ürögi Sándor tanító kárára 190 k. 40 f. különbözet mutatkozik. Egyháztanács ezt a különbözetet Ürögi Sándor kántor tanítónak, mint már 23 év óta működő hivatalnokának 1910 szept. 18-án tartott gyűlésében személyi pótlék címen ezutánra is évenként megadni határozta, annak világos kijelentésével, hogy ezen határozatból utódja fizetésére nézve semmi következtetés nem vonható, hanem személyi változás esetén, a természetbeni lakáson kívül 1594 koronában megállapított díjlevél leendő jogérvényes. Egyháztanácsnak ezen határozatát az 1910 év szept. 18-án tartott egyházközségi közgyűlés is magáévá tette és mindenekben helyben hagyta, minélfogva kéri egyháztanács annak egyházhatósági megerősítését.

Egyházmegyei közgyűlés az érmihályfalvai egyháztanács fenti intézkedését amennyiben ahoz az egyházközségi közgyűlés is egyhangulag hozzá járult, helyben hagyja és megerősíti.

43. sz. Olvastatott Konrád László egyházmegyei világi tanácsbirónak írásban beadott és részletesen megokolt indítványa, a melyben, tekintettel arra, hogy az esküdtszékek a legutóbbi időben egymás után fölmentenek és nembünösnek nyilvánítanak olyan vádlottakat a kikre kétséget kizárólag bebizonyított a nem önvédelemből, hanem bosszuvágyból és haszonlesésből eredett gyilkosság vádja és a kik erre nézve magok is teljes beismerésben voltak; tekintettel továbbá arra, hogy az egyházmegyének, mint a vallásosság és erkölcsi élet egyik hivatott őrállójának, joga és kötelessége tiltakozó szavát fölemelni a jogrendnek ilyen megsértése és a vallás erkölcsi felfogásnak ilyen aggasztó eldurvulása ellen, indítványozza, hogy közgyűlésünk telterjesztésben kérje föl Egyházkerületi Közgyűlést arra, miszerint az Egyetemes Konvent útján illetékes helyeken az esküdtszéki intézmény eltörlését, avagy megfelelő reformját szorgalmazni méltóztassék.

Közgyűlésünk beható vita után szótöbbséggel következő határozatot hozza, Közgyűlésünk azindítványt elvileg helyesli, annak indokolását intencióját mindenben a magáévá teszi; mint-hogy azonban ilyen jogi természetű kérdések elbirálása s azok érdemét érintő vélemény nyilvánításra nem tartja magát illetékesnek: az indítványt a napi rendről leveszi és azt az Egyházkerületi közgyűlésre nem terjeszti fel.

44. sz. Az álmosdi ref. egyháztanács beterjeszti megerősítés végett a kántor tanítói és II. tanítói állásoknak készpénz-fizetésre átváltoztatott és ujonnan kiállított díjleveleit.

Közgyűlés a beterjesztett díjleveleket helyben hagyja és megerősíti s végleges megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

45. sz. A kakadi ref. egyháztanács megerősítés végett beterjeszti kántor tanítói állomásának készpénz fizetésre átváltoztatott és ujonnan kiállított díjlevelét.

Közgyűlés a beterjesztett díjlevelet helyben hagyja és megerősíti s végleges megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

46. sz. A csokalyi ref. egyháztanács megerősítés végett beterjeszti a készpénz fizetésre átváltoztatott s ujonnan kiállított kántor-tanítói díjlevelét.

Közgyűlésünk a beterjesztett díjlevelet megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

47. sz. A bogyoszlói ref. egyháztanács beterjeszti kántor-tanítói állomásának készpénz fizetésre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjlevelét s kéri annak megerősítését.

Közgyűlés a beterjesztett díjlevelet helyben hagyja, megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

48. sz. A vajdai ref. egyháztanács beterjeszti az 1904 évi III. t.-cz. 13. §-a szerinti adózás alapján készpénzre átváltoztatott lelkészi és kántor-tanítói díjleveleket s kéri azoknak megerősítését.

Közgyűlésünk a beterjesztett díjleveleket megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

49. sz. A hegyközszentimrei ref. egyháztanács megerősítés végett beterjeszti kántor-tanítói és leány tanítói állomásainak készpénz fizetésre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjleveleit.

Közgyűlés a beterjesztett díjleveleket a melyek Biharvármegye közigazgatási bizottsága által felvett javadalmi jegyzőkönyv alapján állítottak ki helyben hagyja és megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

50. sz. A szentjobbi ref. egyháztanács beterjeszti lelkészi és tanítói állomásainak készpénzre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjleveleit s kéri azoknak megerősítését.

Közgyűlés a beterjesztett díjleveleket megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

51. sz. Az apátkereszturi ref. egyháztanács beterjeszti tanítói állomásának készpénzre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjlevelét s kéri annak megerősítését.

Közgyűlés a beterjesztett díjlevelet megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

52. sz. Az éradonyi ref. egyháztanács beterjeszti az 1904. évi III. t.-cz. 13 §-a szerinti adózás alapján készpénzre átváltoztatott lelkészi és kántor-tanítói díjleveleket s kéri azoknak megerősítését.

Közgyűlés a beterjesztett díjleveleket helyben hagyja, megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

53. sz. A bagaméri ref. egyháztanács beterjeszti kántor-tanítói (I.) leány tanítói (II.), III. és IV. tanítói állomásainak készpénzre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjleveleit s kéri azoknak megerősítését.

Közgyűlés a beterjesztett díjleveleket helyben hagyja és megerősíti, s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

54. sz. A bályoki ref. egyháztanács beterjeszti kántor tanítói és leány tanítói állomásainak készpénz fizetésre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjlevelét.

Közgyűlés a beterjesztett díjleveleket helyben hagyja és megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

55. sz. Az érolaszii ref. egyháztanács beterjeszti

lelkészi állásának készpénzre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjlevelét, megerősítés végett.

Közgyűlés a beterjesztett lelkészi díjlevelet megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

56. sz. Az ujlétei ref. egyháztanács beterjeszti megerősítés végett kántor-tanítói és leány-tanítói állomásainak készpénzre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjleveleit.

Közgyűlés a beterjesztett díjleveleket megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

57. sz. A kiskerekii ref. egyháztanács beterjeszti megerősítés végett kántor-tanítói és leány-tanítói állomásainak készpénzre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjleveleit.

Közgyűlés a beterjesztett díjleveleket helyben hagyja s megerősíti s azokat végleges megerősítés végett Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

58. sz. A hegyközszentmiklósi ref. egyháztanács megerősítés végett beterjeszti kántor-tanítói állomásának készpénzben megállapított s ujonnan kiállított díjlevelét.

Közgyűlés a beterjesztett díjlevelet megerősíti s végleges megerősítés végett Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

59. sz. A kólyi ref. egyháztanács megerősítés végett beterjeszti kántor-tanítói állomásának készpénzre átváltoztatott, 1908. óta érvénybe levő s most ujonnan kiállított díjlevelét.

Közgyűlés a beterjesztett díjlevelet helyben hagyja, megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

60. sz. A széplaki ref. egyháztanács megerősítés végett beterjeszti kántor-tanítói és leány-tanítói állomá-

sainak készpénz fizetésre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjleveleit

Közgyűlés a beterjesztett díjlevelet megerősíti s végleges megerősítés végett Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

61. sz. A Bihar-félegyházai ref. egyháztanács megerősítés végett beterjeszti fitanítói-kántori és leány tanítói állomásainak készpénz fizetésre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjleveleit.

Közgyűlés a beterjesztett díjleveleket megerősíti s végleges megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

62. sz. Az érmihályfalvai ref. egyháztanács megerősítés végett beterjeszti lelkészi, kántor-tanítói kis fitanítói nagyobb és kisebb leány-tanítói állomásainak készpénz fizetésre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjleveleit.

Közgyűlés beterjesztett díjleveleket helyben hagyja és megerősíti, illetve végleges megerősítés végett Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

63. sz. A Bihar-diószegi ref. egyháztanács beterjeszti kántor-tanítói (V—VI oszt.) III—IV oszt.; II oszt. és I oszt. fiú; továbbá V—VI oszt.; I—IV oszt. (Halom utcza) és I—IV oszt. (Árpád utcza); leány tanítói állomásainak 1908 évben felvett díjleveleit másolatokban s kéri azoknak megerősítését.

Közgyűlés eltekintve attól, hogy a díjleveleket nem eredetiben hanem csak másolatokban lettek beterjesztve, mivel azoknak mindenike eléri, s nagyobb része meghaladja a törvényben megállapított minimális összeget: azokat megerősíti azzal a záradékkal hogy a melyik állomásnál az egyház természetben lakást nem adhat, annál a lakpénzt törvényes 250 koronában köteles biztosítani, ezzel a záradékkal a díjleveleket végleges megerősítés végett Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

64. sz. A monospetrii ref. leányegyház presbiteriuma megerősítés végett beterjeszti előkönyörgő kántor-tanítói állomásának készpénz fizetésre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjlevelét.

Közgyűlés a beterjesztett díjlevelet megerősíti s végleges megerősítés végett Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti

65. sz. A felsőábrányi ref. egyháztanács megerősítés végett beterjeszti kántori állomásának (iskolája állami) készpénzre átváltoztatott s ujonnan kiállított díjlevelét.

Közgyűlés a beterjesztett díjlevelet megerősítés végett Egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

66. sz. Tárgyalás alá vétetett Orbán Sándor és Pereki Sándor székelyhidi lakosok fellebbezési kérvénye, melyben a székelyhidi ref. egyháztanács 1910 aug. 7-én hozott 3. sz. határozatának, — mely a Szabó Zoltán lelkész sajtó alá adott székfoglaló beszédének tiszta jövedelmét orgona alapra fordítani rendelte — megsemmítését kérik, azon okból mert az 1908 aug. 30-án tartott presbyteri gyűlés 1 sz. határozatával, a jelzett beszéd kiadásából befolyt tiszta jövedelem a Genfben felállítandó kálvin szoborra lett felajánlva s azt utólagosan más célra fordítani nem lehet.

Egyházmegyei közgyűlés, a székelyhidi ref. egyház tanács által beterjesztett eredeti fizetési illetve „adakozási“ ívből, meggyőződést szerezvén a felől, hogy a fent említett egyházi beszéd vevői kifejezetten orgona alapra adták a vételért, fellebbezőket kérésökkel elutasítja s az egyháztanács folyó évi aug. 7-én 3. sz. alatt hozott határozatát helyben hagyja.

67. sz. Az egyházkerületre feterjesztendő jegyzőkönyvi számok

Elnökség által hitelesítettnek.

68., A jegyzőkönyv általános hitelesítésével közgyűlés: Fényes Endre egyh. m. gondnok, Dr. Babós János,

Magyary Miklós v. tanácsbírákat, Lengyel Pál Kiskereki Szabó Zoltán székelyhidi lelkész urakat és Fazekas Imre egyh. m. főjegyzőt megbizza.

A 3—12. 14. 15. 36. 42. 44—68 számokat jegyzette : Fazekas Imre egyh. főjegyző.

A 33—35. számokat jegyzette : Kovács András v. főjegyző.

Az 1. 2. 13. 16—30. 43. számokat jegyzette : Balogh Ferencz egyh. aljegyző.

A 31. 32 37—41. számokat jegyzette : Végh István v. aljegyző.

Hitelesített : Székelyhidon, 1910. Nov. 28-án.

Lengyel Pál,

Szabó Zoltán,

Magyary Miklós,

Dr. Babós János,

Fazekas Imre,

egyh. m. főjegyző.

Birósági ügyek.

1. szám.

Jegyzőkönyv.

Takács Lajos nagybocskói lelkész felebbezése a bályoki lelkész választás ellen. Felebbező a f. év szept. hó 4-én megtartott bályoki lelkész választást az egyh. törvény II. r. 44. §-a alapján kéri megsemmisíteni, a mennyiben ő a pályázatból törvénytelenül kizáratott.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság a felebbezést elutasítja.

I n d o k :

Fellebbező a pályázati kérvényéhez csatolt szolgálati bizonyítványával csak azt igazolta, hogy ellene a fegyelmi vizsgálat „ideiglenesen“ függesztetett fel; a II. t.-cz. 16. §-ának utolsó bekezdése, de még világosabban ugyan ezen t.-cz. 18. §-ának második bekezdése hivatalból rendeli kizárni a pályázatból azokat, kik ellen illetékes hatóságok előtt fegyelmi eljárás van folyamatban, már pedig a fegyelmi eljárásnak ideiglenes felfüggesztése nem jelenti egyúttal annak megszüntét is, sőt az „ideiglenes“ kifejezésből önként következtethető, hogy egy le nem járatott s tovább folytatandó vizsgálatról van szó.

De elutasítandó volt a felebbezés főként azért is, mert a II. t.-cz. 42 §-ának utolsó bekezdése szerint, a lelkész választás ellen, csak az illető egyházközség választó-jogosult tagjai emelhetnek panaszt.

Végh István
egyh. m. v. jegyző.

Fényes Endre
egyh. m. gondnok, elnök

2. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Székelyhidon az érmelléki ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1910 évi szept. hó 28-án tartott ülésében

Jelen voltak :

Fényes Endre egyh. m. gondnok mint elnök ; Marjay Péter esperes, Szathmári Sándor, Vecsey Sándor, Végh József, Fazekas Imre egyházi ; Fráter Zoltán, Konrád László, Dobozy Kálmán, Magyary Miklós világi tanácsbírák. Előadó és jegyzőkönyvvezető : Fazekas Imre egyh. m. e. főjegyző.

Fényes Endre elnök az ülést megnyitván, tudomására hozza bíróságnak, miszerint bírósági eljárás tárgyát Laszkovics László székelyhidi tanítónak, a székelyhidi egyháztanács reá nézve sérelmesnek tartott határozata ellen betérjesztett felebbezésének elbírálása képezi.

Megállapítja elnök, hogy a bíróság tagjai határozatképes számban vannak jelen, hogy birói érdekeltség esete fen nem forog, valamint hogy a szabályszerűen megidézett felek és pedig fellebbező Laszkovics László tanúival és a székelyhidi ref. egyháztanács képviselőjében Szabó Zoltán lelkész megjelentek.

Ezek után felhívja elnök előadót a tárgyalás alatt levő ügy ismertetésére.

Előadó az ügyet a következőkben ismerteti :

A székelyhidi ref. egyháztanács, 1910 évi aug. hó 7-én tartott gyűlésében 4. sz. alatt azon határozatot hozta, hogy a fiiskola udvarán levő legátus szoba, melyben egyházi iratok is vannak, bárha addig nagyobb fitanító mint egyházi jegyző, saját céljaira felhasználta, a tanító használatából kivétetvén, az egyház kizárólagos használatába vétessék s annak kulcsa jövőben a lelkésznél álljon. Laszkovics László fitanító, magára nézve sérelmesnek

találja ezen határozatot s annak megsemmisítését s a kérdéses legátus szobának az ő használatába vissza rendelését kéri, azon okból mert az a szoba évtizedek óta a rektor tanító használatában volt s annak elvétele javadalmi csonkítást okozna.

Szabó Zoltán lelkész, elnök által felhiva, előadja hogy az ő hivataloskodásának ideje alatt, a szóban forgó szobát Laszkovics László tanító használta ugyan, de a régebbi gondnokoktól úgy értesült, hogy az előtt a szoba kulcsa rendesen a gondnokoknál volt.

Laszkovics László tanukra hivatkozván, elnök elrendeli a tanuk kihallgatását.

Pereki Sándor 50 éves székelyhidi lakos, volt ref. egyház gondnok, előadja miszerint az ő tudomása szerint a kérdéses szoba mindig a tanító használatában volt.

Kopányi Gábor 59 éves székelyhidi lakos előadja, miszerint 18 év óta áll az egyház szolgálatában mint harangozó, s tudomása szerint a kérdéses szoba, mindenkor a rektor tanító használatában volt.

Tanuk vallomásaikra az esküt leteszik.

Elnök a tárgyalást berekesztvén, a bíróság zárt ülésben egyhangulag következőleg

i t é l t.

A székelyhidi ref. egyháztanács 1910. aug. 7-én tartott gyűlésének 4. sz. határozatát érvényteleníti s a felebbezés tárgyát képező legátus szobát rektor tanító használatába visszabocsátatni rendeli, kötelezi azonban rektor tanítót, hogy a régi gyakorlat szerint a legátusnak ezután is szállást adjon.

I n d o k o l á s.

A kihallgatott tanuk egyező vallomása szerint a fitanítói udvaron levő u. n. legátus szoba mindenkor egymást felváltó tanítók használatában volt s ahhoz az egyház különösebb használati jogot sohasem formált, ennél fogva az egyháztanácsnak a tanítóra nézve sérelmes

határozatát érvényteleníteni, s a legátus szoba használati jogát — a vele járó kötelezettség teljesítése mellett — rektor tanítónak megadni kellett.

Fazekas Imre
egyh. m. e. főjegyző.

Fényes Endre
egyh. m. gondnok,
mint a bíróság elnöke

3. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Székelyhidon 1910. évi szeptember hó 28 napján az érmelléki reform. egyházmegye közigazgatási bíróságának rendes ülésében.

Jelen voltak :

Fényes Endre világi gondnok, mint elnök Szathmáry Sándor, Bányai László, Fazekas Imre, Végh József egyházi, Konrád László, Fráter Zoltán, Dobozy Kálmán és Magyary Miklós világi tanácsbírák.

Előadó Magyary Miklós világi tanácsbíró, jegyzőkönyvvezető: Fazekas Imre egyházi tanácsbíró és főjegyző.

Fényes Endre gondnok, mint elnök megállapítja, hogy a bíróság tagjai határozatképes számban jelentek meg, továbbá hogy a megidézett felek mindkét részről megjelentek; s a perujítás kellő időben lett beadva, ezek után elnök az érdekelt feleket felhívja az iránt, hogy a bíróság tagjai ellen nincsen-e valami kifogásuk, mely felhívásra mindkét felek kinyilatkoztatták, hogy semminemű érdekeltségi kifogások nincs; ezek megtörténte után elnök az ülést megnyitván előadja, hogy a bírósági eljárás tárgyát Jakab József volt éradonyi jelenleg bogyoszlói lelkésznek az éradonyi ref. egyház képviselői Laczák Dezső lelkész és Tó.h Lajos gondnok által ellene indított peres ügyben az érmelléki ref. egyházmegye közigazgatási bírósága által 1909 évi május hó 4-én hozott és az egyházkerületi gyűlés 1909 évi június hó 4-ik napján tartott ülésében végérvényesen helyben hagyott ítélet ellen az

egyházi törvény V. t.-cz. 120. §-ának 1 pontja alapján perujitással élt, melyben a fentebb jelzett s reá nézve sérelmes ítéleteket hatályon kívül helyezni és magát a fizetési kötelezettség alól felmentetni kéri; mely ügynek ismertetésére előadót felhívja.

Előadó az ügyet részletesen ismerteti és felolvassa az alapperben kelt első és másod bírósági ítéleteket, minek megtörténte után perujitással élő Jakab József előadja, hogy perujitási kérvényét a fentebb hivatolt törvényzcikk 120 §-ára alapítja, mert azon körülmény, hogy az éradonyi ref. egyház kongruális javakban részesül és így az ellene megítélt összeg nem a panaszos éradonyi ref. egyházat de pusztán a kir. kincstárt illeti és a panaszló egyházat csakis a megítélt összegnek a kongruális javadalom arányával szemben illetné meg, és amennyiben ő az ítéletekben meghatározott összeget a kir. kincstárnak megfizette, a sérelmes ítéletekben megállapított összegeket a panaszos egyháznak nem fizetheti ki, mert így kétszeres fizetést teljesítene, kéri tehát a sérelmes ítéleteknek hatályon kívül helyezését.

Az éradonyi ref. egyház képviselőjében megjelentek tagadják azt, hogy Jakab József a marasztalási összeget kifizette volna, de tagadják azt is hogy ezen pusztán állított, de semmivel nem igazolt fizetéssel a marasztaló ítéleteknek eleget tett volna. Tagadják perujitónak ama jogát is, hogy ezen előadásaival perujitással élhetne, mert az állítólagos kongruális viszonya az éradonyi ref. egyháznak egyáltalában nem szolgáltatja az V. t.-cz 120. §-ában megállapított, és a perujitásra alkalmas újabb bizonyítékot, nem szolgáltatja pedig annyival inkább, mert perujitással élő mindezen körülményeket az egyházmegyei bírósági ítélet ellen beadott felebbezésében tüzetesen előadta, és ennek daczára a felső bíróság az egyházmegyei ítéletet indokainál fogva helybenhagyta.

A perujitási ügy eképeni tárgyalása után a bíróság zárt ülésben meghozta a következő

i t é l e t e t:

Jakab József perujitási kérelmével elutasít-

tatik, és az alapperben hozott I. és II. bírósági ítéletek továbbra is érintetlenül hagyatnak.

I n d o k o l á s :

Jakab József perujító perujítási kérelmében semminemű újabb bizonyítékot fel nem hozott kérelmének támogatására, mely az idézett t.-cz. 120. §-ában foglalt kívánalmaknak legkevésbé is megfelelne, mert az alapperben hozott ítéletek csupán azt tárgyalhatták, hogy Jakab József tartozik-e bizonyos visszatérítési összeggel, avagy nem, és miután ezen főkérdés az egybehangzó ítéletek indokaiban eldöntetett, perujítás tárgyát nem képezheti most ezen ítéletekkel szemben, hogy marasztalt kinek tartozik fizetni, mert ha beigazoltatott volna azon körülmény, hogy Jakab József a marasztaló ítéletekkel szemben a kir. kincstárnak fizetett is, ez sem menti őt fel az egyház részére kötelezett fizetés teljesítése alól, miután míg egyrésről a kincstárnak esetleg csak tartozatlan fizetést teljesített: addig a marasztaló ítéleteknek, legkevésbé sem tett eleget, minélfogva perujítási kérelmével elutasítani és alapperben hozott ítéleteket további hatályában fennhagyni kellett.

Ezen ítélet elnök által nyílt ülésben kihirdettetett, melyet is az éradonyi ref. egyház képviselői köszönettel tudomásul vettek, míg ellenben Jakab József ellene felebbezést jelentett be.

Kelt mint fent.

Fazekas Imre m. k.
egyh. m. főjegyző.

Fényes Endre
egyh. m. gondnok,
mint a bíróság elnöke.

4. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Székelyhídon 1910 évi szeptember hó 28-ik napján az érmelléki ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának rendes ülésében.

Jelen voltak.

Fényes Endre világi gondnok, mint elnök, Szathmáry Sándor, Bányay László, Fazekas Imre, Végh József egyházi, Konrád László, Fráter Zoltán, Dobozy Kálmán és Magyary Miklós világi tanácsbírák.

Előadó Magyary Miklós világi tanácsbíró, jegyzőkönyvvezető: Fazekas Imre egyházi tanácsbíró és főjegyző.

Fényes Endre egyházmegyei gondnok megállapítja, hogy a bíróság tagjai határozatképes számban jelentek meg, továbbá, hogy a megidézett felek mindkét részről megjelentek: ezek után elnök az érdekelt feleket felhívja az iránt, hogy a bíróság tagjai ellen nincsen-e valami kifogásuk, ezen felhívásra felek kinyilatkoztatták, hogy a bíróság tagjai ellen semminemű érdekeltségi kifogásuk nincs; ezek megtörténte után elnök az ülést megnyitván előterjeszti, hogy a bírósági eljárás tárgyát Jakab József volt éradonyi, jelenleg bogyoszlói lelkésznek az éradonyi ref. egyház ellen fennálló 160 kor. követelésének bíróságilag leendő megítélését kéri, s egyuttal előadót felhívja az ügynek ismertetésére.

Előadó előterjeszti, hogy Jakab József részint hátralekos lelkészi fizetés, részint az általa teljesített építkezések költségeinek megtérítése czimén az éradonyi ref. egyházközség ellen 160 kor. megfizetését követelte, de ezen kérvénye elintézést a mai napig sem nyert, kéri tehát annak megítélését.

Előterjesztetik az éradonyi ref. egyház lelkészi hivatalának 47/1908 sz. alatt Jakab Józsefhez intézett azon levele, melyben megköszönik Jakab Józsefnek azon szivességét, hogy az éradonyi egyháznál hátrányban levő fizetésrészletéről az illető egyház javára lemondott: előterjesztetik Jakab Józsefnek 1908 július 16-án kelt, s az egyházmegye espereséhez intézett azon levele, melyben

az éradonyi ref. egyház ellen fennálló mindennemű követeléséről önként, minden feltétel nélkül egyszer és mindenkorra lemondott. Végre előlerjesztetik az éradonyi ref. egyháztanács 1908 évi márczius hó 1 napján tartott gyűlésének azon jegyzőkönyvi kivonata, melyben Jakab József még akkor éradonyi lelkész és gyűlési elnök maga előterjeszti a gyűlés elé azt, hogy daczára hogy ő a lelkészi udvaron saját költségén többféle építkezéseket csináltatott: ő azokról nem szól semmit és csupán egy cserép kályha árának megtérítését követeli; megállapittatik azon körülmény is, hogy ezen építkezéseket Jakab József lelkész ur, az éradonyi ref. egyház tulajdonát képező telken — és így nem a saját telkén — eszközölte; megállapittatik továbbá az is, hogy ezen építkezést az egyházközség tanácsa beleegyezése nélkül végeztette a nélkül, hogy erre nézve az egyházközség tanácsától utólagosan is jóváhagyást nyert volna.

Elnök felhívja Jakab Józsefet követelési jogának támogatására, a ki előadja, hogy a követeléséről lemondásokat csak azon jó hiszemben tette, hogy vele szemben az éradonyi ref. egyházközség is méltányos lesz és semmi nemű követeléssel ellene fel nem fog lépni; de miután későbbben arról győződött meg, hogy az éradonyi egyházközség őt perrel támadta meg, sőt jogérvényesen el is marasztaltatta, mostmár a fentebb jelzett elengedést ő visszavonja érvénytelennek nyilvánítja és követelését megítéltetni kéri.

Az éradonyi ref. egyház képviselőjében Laczák Dezső és Tóth Lajos előterjesztik, hogy Jakab Józsefnek követelési joga nincs, ő a lemondásokat többé vissza nem vonhatja, mert ezen lemondások hivatalos okmányokban vannak megörökítve és jogilag is nem az ajándékozás ama természetével bírnak, hogy azt bármikor vissza vonhassa. Előadják továbbá, hogy Jakab Józsefnek a visszavonásra irányuló indoklása sem állhat meg, mert ő, mint magánember bárminemű követelésről mindenkor és önként lemondhat, de az egyház, mint erkölcsi testület jogos követeléséről senki soha le nem mondhat, mert az esetleges lemondók csakis saját felelősségük terhe miatt mondhatnának le az esetben, ha a lemondással

gazdagodott egyéneken behajtható nem lenne, de különben is törvényeink értelmében számadás és felügyelet terhe alatt álló közvagyonról, avagy követelési jogról lemondani senkinek sincs megengedve.

A feleknek eként történt meghallgatása után s az ügynek alapos tárgyalása után a bíróság zárt ülésben meghozta a következő

v é g z é s t :

Jakab Józsefnek az éradonyi ref. egyház elleni követelési joga megállapított, de amennyiben a számszerinti összeg (160 korona) részletezése és igazolása sem elő nem adatott, sem nem igazoltatott: Jakab József oda utasított, hogy 160 korona követelésének alapját, jogosságát és törvényszerűségét ezen bíróság előtt igazolja.

I n d o k o l á s :

Miután a bíróság a Jakab József által több helyen és több ízben kifejezett lemondásait a követelésről úgy panaszában, mint jelen tárgyalás alkalmával határozottan vissza vonta és ezen visszavonások követelési jogát felújították, ezen jogát meg kellett állapítani, mert a fentebb jelzett követelési lemondások azon jogi természettel bírnak, mint az ajándékozások, vagyis bármikor visszavonhatók, a kereseti összeget azonban megítélni ezuttal nem lehetett azért, mert azoknak összegei az alperes kifogásaival szemben törvényszerűen nem igazoltattak sőt ezuttal igazoltatni felperes által meg sem kíséreltetek.

Ezen végzés elnök által nyílt ülésben a felek előtt azonnal kihirdettetett és általuk tudomásul vétetett.

Kelt mint fent.

Fazekas Imre m. k.
egyh. m. főjegyző.

Fényes Endre
egyh. m. gondnok,
mint a bíróság elnöke.

5. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Székelyhidon az érmelléki ref. egyházmegye fegyelmi bíróságának 1910 évi szept. 28-án tartott ülésében.

Jelenvoltak.

Marjay Péter esperes mint elnök; Fényes Endre egyh. megyei gondnok, Szathmári Sándor, Végh József, Fazekas Imre egyházi- Fráter Zoltán, Magyary Miklós, Konrád László világi tanácsbírák és Dr. Váradi Miklós egyh. m. ügyész. Előadó: Konrád László v. tanácsbíró; a jegyzőkönyvet vezeti: Fazekas Imre egyh. m. főjegyző.

Marjay Péter elnök tudomására hozza bíróságnak, hogy az eljárás tárgya Barta Gyula és társai albisi lakosoknak, Kalas István albisi ref. lelkész ellen, fegyelmi ügyben beadott panaszkérvénye lesz. — Megállapítja elnök, hogy a bíróság tagjai határozatképes számban vannak jelen, hogy bírói érdekeltség esete fen nem forog, valamint hogy a szabályszerűen megidézett Barta Gyula és társai panaszosok és Kalas István panaszlott megjelentek.

Ezek után elnök a tárgyalást megnyitván, felhívja előadót az ügy ismertetésére.

Előadó az ügyet a következőkben ismerteti:

Barta Gyula és társai albisi lakosok, ref. egyház tagok vádat emelnek Kalas István albisi ref. lelkész ellen, azon okon, mert lelkészhez nem illő magaviseletet tanusít, a híveket gunynevekkel illeti, megnyuzatással fenyegeti, ellenök oknélküli feljelentéseket tesz, a legutóbbi követváltás alkalmával lelkészhez nem illő társaságban mulatott az utcán végig dalolt s a botránkoztatásig leitta magát. — Ezen vádatokat magában foglaló iratot, — mely a püspöki hivatalból tétetett le az esperesi hivatalhoz — Nagyt. esperes ur, nyilatkozat tétel végett kiadta panaszlott Kalas István lelkésznek s annak válasza után, az előzetes vizsgálat megejtése végett kiküldte Bányai László egyházi és Dobozy Kálmán világi tanácsbírákat a helyszínére.

Majd felolvastatott a vizsgálattal megbizott küldöttség jegyzőkönyve, melynek tanúsága szerint, panaszosok fen tartják vádaikat, azok bizonyítására azonban érdektelen tanut, olyat a ki a vádlevélnek alá ne irt volna állítani nem tudtak.

Máté József panaszosok megbizottja, elnök által felhivatván nyilatkozásra, a panaszt mindenekben ugy adja elő a mint az, a vádlevél alapján előadó által előterjesztetett; tanuként nem tud mást megnevezni mint a jelenlevő Vadas András, ki ellen lelkész vadászati kihágásért ok nélküli feljelentést tett.

Vadas András tanu — elnök felhívására — előadja, miszerint őt Kalas István lelkész vadászatért feljelentette — holott ő a vadásztársaság tagja — a feljelentés következtében 250 kor. birságban lett elmarasztalva — ez a birság azonban később elengedett.

Most Kalas István lelkészt hívja fel elnök nyilatkozatra. Kalas István lelkész tagadja hogy a népet megnyuzatással fenyegette, az a vád azon alapul, mert ő az iskolai birság behajtásánál szigoru eljárást kívánt; gúny nevekkel nem illette hiveit, csupán egyre mondta, hogy olyan mint a duda, „akkor szól ha más fujja“; a követ választás alkalmával tisztességes emberek társaságában dalolt ugyan hazafias dalokat, de ezzel a lelkészi állás tisztességét meg nem sértette, — részegségig pedig egyáltalában nem ivott. — Vadas András tanut tilos vadászatért feljelentette ugyan, de ezt, mint a vadásztársaság megbizottja jogosan és kötelesség szerüleg tette, s tudomása szerint Vadas András birságot nem is fizetett.

Ezek után elnök a tárgyalást berekesztvén, a bíróság egyh. megyei ügyész véleményének meghallgatása után, zárt ülésben egyhangulag meghozta a következő

v é g z é s t.

Bíróság az eljárást felfüggeszti s annak folytatása végett újabb határidő kitüzésére elnököt felhívja; egyszersmind utasítja ugy panaszosokat, mint panaszlottat, hogy ezen új tárgyalásra a tényállást bizonyító tanukkal jelenjenek meg s esetleges egyéb bizonyítékaikat is mutassák be.

A kiküldött vizsgáló bizottság költségeit a panaszosok terhére 69 k. 40 fillérben megállapítja bíróság.

I n d o k o l á s.

Ugy a kiküldött vizsgáló bizottság, mint a most megejtett birói vizsgálat eredménye szerint a bizonyított tények nem elégségesek az E. T. V. t.-cz. 34 §-a 3 pontjában körülírt fegyelmi vétség megállapítására — s ezért az eljárást felfüggeszteni s a bizonyítékok beszerzésére újabb tárgyalást kitüzni kellett.

Az eljárási költségekben az E. T. V. t.-cz. 71. §. 2-ik bekezdése értelmében panaszlók marasztalandók voltak.

Kelt mint fent.

Fazekas Imre m. k.
eygh. m. főjegyző.

Marjay Péter m. k.
esperes elnök.

TÁRGYMUTATÓ.

1. Esperes elnök a gyűlést megnyitja.
2. A közgyűlés alkotó tagjai össze számláltatnak.
3. Esperesi jelentés az elnökileg végzett ügyekről tudomásul vétetik.
4. Nyugdíjba ment tanítóknak jegyzőkönyvi elismerés nyilváníttatik.
5. Nagy Elek Kálmán vajdai.
6. Varga Béla albisi.
7. Wallner Gyula nagylétai.
8. Molnár Ferencz hkszentimrei.
9. Szatmári József kólyi tanítók bekebeleztetnek.
10. Esküt még nem tett tanítók a hivatalos esküt leteszik.
11. Karácson András szalacsi, Kézi Ignác b.-diószegi, Kósa Zsigmond g.-petrii segédlelkészekké lett kirendelése helyeslőleg tudomásul vétetik.
12. Esperesi jelentés a kánonszerű egyházlátogatásról s abból kifolyó intézkedések.
13. a—i szám. Az egyházmegyei lelkész egyesület betérjesztett jegyzőkönyvi számai s azokra hozott határozatok.
14. „Népiskolai szervezet stb.“ betérjesztett bírálata kerületre felterjesztetik.
15. A bogyoszlói ref. egyháznak építési pótadó kivételére engedély adatik.
- 16—24. Ref. s. egyleti kérvények.
- 25—26. Közalapi segély kérvények.
- 27—28. Gusztáv Adolf-egyleti segély kérvények.
29. a, b, Rendkívüli államsegély iránti kérvények.
30. Az egri ref. egyház templom építési segély kérvénye.
31. Az érsemjéni ref. egyház jelentése leány iskola építésről.
32. Bizottsági jelentés Néh. Nagy István esperes siremlékének felállításáról.
33. A hegyközszentimrei ref. egyház iskola építési ügye.
34. Az apátkereszturi egyház lelkészlak építése iránti kérvénye helyben hagyatik.

35. Az apátkereszturi ref. egyház ingatlan eladása helyben hagyatván, kerületre felterjesztetik.

36. Az érmihályfalvai ref. egyház ingatlan eladása helyben hagyatván, kerületre felterjesztetik.

37. Az érköbölkuti ref. egyház ingatlan vásárlása helyben hagyatván, kerületre felterjesztetik.

38. Az érköbölkuti egyháznak iskola építés céljára szolgáló költsön felvétele megengedettetik.

39. Az érköbölkuti egyháznak megengedettetik, hogy magtári gabonájából 83 köblöt eladhasson s a vételért iskola építésre fordithassa.

40. Az érköbölkuti egyház azon kérelme hogy az egyházi adó hátrányok után 8% kamatot szedjen nem teljesítettetik

41. a., A kokadi egyház „Kovács“ alapról szóló alapító levele megerősítettetik.

41. b., A kokadi egyház „Magtár“ alapról szóló alapító levele megerősítettetik.

42. Az érmihályfalvai egyház azon határozata mely szerint Ürögi Sándor kántor fitanítójának 190 k. 40 f. személyi pótlékot ad, megerősítettetik.

43. sz. Konrád László indítványa az esküdtszéki intézmény eltörzése tárgyában.

44—65. Lelkészi és tanítói díjlevelek megerősítettnek.

66. Orbán Sándor és Pereki Sándor székelyhidi lakosok fellebbezése elutasítottatik.

67. Felterjesztendő jegyzőkönyvi számok hitelesítettnek

68. A jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság választatik.

Birósági ügyek.

1. Takács Lajos nagybocskói lelkész fellebbezése a bályoki lelkész jelölés és választás ellen.

2. Laszkovics László székelyhidi tanító fellebbezése, az egyh tanács reá nézve sérelmes határozata ellen.

3. Jakab József bogyoszlói lelkész perujítási kérelme, az éradonyi egyház ellen.

4. Jakab József bogyoszlói lelkész követelése az éradonyi egyház ellen.

5. Barta Gyula és társai albisi lakosok panasza, Kalas István lelkész ellen.

